БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 196 (687)
5 ОКТЯБРЬ ЖУМА 1956 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Пахтакор ва механизатор ўртоқлар! Октябрь ойида давлатга областимиз бўйича камида 250 минг тонна пахта топшириш учун курашингиз!

Меҳнаткашларга пенсия тўлашни намунали уюштирайлик

Давлат пенсиялари тўғрисидаги янги Қонун 1 октябрдан бошлаб кучга кирди. Катта давлат аҳамиятига эга бўлган бу Қонуннинг амалга оширилиши совет кишиларининг ижодий ташаббусини янада юксалтириб юборди, меҳнат ва уруш инвалидларини ҳамда ҳурматли қарияларимизни ғоят мамнун қилди.

Партия ва ҳукуматимиз совет кишиларининг ҳаётини бахтли ва бадавлат қилиш учун, уларнинг тинч ва осойишта меҳнат қилишларини таъминлаш учун тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. КПСС XX съездидан кейин ўтган қисқа вақт ичида халқимизни қувонтирган жуда кўп янгиликларнинг қадамба-қадам амалга оширилаётганини ҳамма кўриб, сезиб турипти.

Давлат пенсиялари тўғрисидаги янги Қонун ва унинг амалга оширилиши ҳам халқ манфаатларига хизмат қилиш ва халқнинг бахт-саодати тўғрисида доим ғамхўрлик қилиш Коммунистик партия ва Совет ҳукумати учун олий қонун эканлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир. Янги Қонун халқимизнинг тарихий муваффақиятларини акс эттириш билан бирга, совет тузумининг афзалликларини намойиш қилади. Давлат пенсиялари белгилашнинг тартибга солиниши ва пенсиялар миқдорининг кўпайтирилиши фақат социалистик тузум шароитидагина амалга оширилиши мумкин.

Бутун совет халқи билан биргаликда областимиз меҳнаткашлари ҳам давлат пенсиялари тўғрисида қабул қилинган бу Қонунни Ватанимиз иқтисодий қудратининг ўсганлигини, партиямизнинг халқ манфаатларига садоқатини ёрқин исбот этувчи янги далил деб билмоқдалар, олижаноб ғамхўрликлар учун жонажон партиямизга, ҳукуматимизга юрак ҳарорати билан иситилган мангу миннатдорчилик туйғуларини изҳор қилмоқдалар.

Ўзбекистон давлат нашриётининг ходими пенсионер Ф. Раҳматуллин бундай дейди:

— Қариб қолган бўлсам ҳам, ҳали ўзимни бақувват ҳис қиламан. Давлат пенсиялари тўғрисидаги янги Қонунга мувофиқ менга 800 сўмдан ортиқ пенсия тайинланди. Ҳозир 66 ёшга кирган бўлсам ҳам, босмахона ва нашриёт соҳасида ишлашни давом эттирмоқдаман. Мен каби миллионлаб кишиларга қилинган буюк ғамхўрлик учун партия ва ҳукуматимизга раҳмат айтаман.

Совет кишилари ўзлари тўғрисида қилинаётган ана шундай олижаноб ғамхўрликка астойдил меҳнат қилиш ва хизматини ҳалол ўташ билан жавоб бермоқдалар.

Пенсиялар тўғрисидаги янги Қонун пенсионерларнинг моддий аҳволини анча яхшилаш билан бир қаторда пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлган шахслар доирасини ҳам кенгайтиради. Масалан, бу йил областимизда янги Қонун асосида пенсия олувчиларнинг сони қарийб 60 процентга кўпаяди. Шу вақтгача эски тартибда пенсия олиб келаётган 39 минг кишига 1 октябрдан бошлаб янги Қонун асосида пенсия тўланади.

Областимиздаги кўпгина шаҳар ва район социал таъминот бўлимларининг ходимлари ўз вазифаларини тўғри англаган ҳолда янги Қонун асосида пенсия тўлаш билан боғлиқ бўлган ишларни Қонун проекти эълон қилинган кунданоқ қизғин бошлаб юборган эдилар. Шу муносабат билан меҳнаткашлар ўртасида кенг тушунтириш ишлари олиб борилди, лекция ва суҳбатлар ўтказилди, айниқса Янгийўл, Чиноз, Сирдарё, Ховос, Бўстонлиқ, Олмалиқ район ва шаҳар социал таъминот бўлимларининг ходимлари пенсионерларни ҳисобга олиш ишларини биринчи бўлиб тугалладилар.

Бироқ шуни ҳам эътироф қилмоқ керакки, айрим районларнинг социал таъминот органлари, шу жумладан Бўка, Юқори Чирчиқ, Қорасув ҳамда Тошкент шаҳридаги баъзи районларнинг социал таъминот бўлимлари давлат аҳамиятига эга бўлган бу муҳим ишга етарли даражада эътибор бермаётирлар. Улар ўзларига ариза ва шикоятлар билан келган кишиларга конкрет йўл-йўриқлар кўрсатмаётирлар, ишни пайсалга солиб, ҳатто қўпол муомала қилиш даражасигача бориб етмоқдаларки, бундай фактларнинг содир бўлишига мутлақо йўл қўйиб бўлмайди.

Янги Қонуннинг кучга кириши область, шаҳар ва район социал таъминот бўлимларининг зиммасига ғоят катта ва масъулиятли вазифаларни юклайди. Улар пенсионерларни ҳисобга олишда йўл қўйилган камчиликларни янги тартиб бўйича пенсия тўлаш бошланган дастлабки кунлароқ узил-кесил бартараф қилишлари, пенсионерларга ҳар доим яхши муомалада бўлишлари, бюрократизм ва сансалорликка мутлақо барҳам беришлари ва маҳаллий Советларнинг доимий комиссиялари билан биргаликда янги Қонуннинг қандай амалга оширилаётганлиги устидан контролликни кучайтиришлари керак.

Пенсия тўлаш ҳақидаги янги Қонуннинг кучга кириши муносабати билан корхона ва муассасаларнинг раҳбарлари, шунингдек медицина ва архив ходимлари олдида ҳам катта вазифалар турибди. Улар пенсия олувчиларга керакли ҳужжатларни ўз вақтида тайёрлаб ва тасдиқлаб беришлари лозим. Алоқа ходимлари пенсионерларга тегишли пенсияларни тез етказиб бериш ва ўз вақтида тўлаб туриш ўзларининг шарафли бурчи эканлигини унутмасликлари керак.

Шаҳар ва район социал таъминот бўлимларига ҳар куни ўнлаб кишилар — ўзларининг бутун ҳаётини мамлакатимизда социалистик жамият қуриш ишига бағишлаган меҳнат ва уруш инвалидлари келиб туради. Шунинг учун ҳам социал таъминот бўлимларининг кенг ва ёруғ хоналар, юмшоқ мебель ва инвентарлар билан мукаммал таъминланишига эришиш керак.

Маҳаллий партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг вазифаси— социал таъминот бўлимларининг ишига яқиндан ёрдам беришдан, уларнинг фаолияти устидан кун сайин назорат қилиб туришдан ва мавжуд камчиликларни тезда тугатиб, меҳнаткашларга пенсия тўлаш ишини намунали йўлга қўйишни таъминлашдан иборат.

Пенсиялар ҳақидаги янги Қонуннинг кучга киришини совет кишилари партия, ҳукуматимизнинг халқ бахт-саодати ва роҳат-фароғати тўғрисидаги ғамхўрликларининг янги ажойиб ифодаси деб ҳисобламоқдалар ва ана шу олижаноб ғамхўрликка фидокорона меҳнат қилиш билан жавоб бермоқдалар.

Югославия Федератив Халқ Республикаси президенти Иосип Броз Титонинг СССРда бўлиши

ЯЛТА, 3 октябрь. (ТАСС). Югославия Федератив Халқ Республикасининг президенти Иосип Броз Тито, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари Н. С. Хрущев, Югославия Федератив Халқ Республикаси Иттифоқ ижроия вечеси Раисининг ўринбосари Александр Ранкович ва уларнинг ҳамроҳлари 1, 2 ва 3 октябрда Қрим тоғларидаги ўрмонларда ов қилиб, бугун кечқурун Ялта районига қайтиб келдилар.

Ов муваффақиятли бўлди. Н. С. Хрушчев, Иосип Броз Тито ва Александр Ранкович кийиклар отиб, шу ўлжаларни кўтариб келдилар. (ТАСС).

СССР Маданият министрлигида

СССР Маданият министрлиги рассомларнинг ижодий меҳнатини уюштиришни яхшилашга қаратилган бир қанча тадбирлар кўрди.

Келгуси йилдан бошлаб рассомлар билан янги асарлар яратиш учун шартномалар тузиш усули жорий қилинади. Заказларга ҳақ тўлаш ва заказлар экспозицияларини тўлдириш учун тасвирий санъат асарларини сотиб олишга ҳамда музейлар, кўчма виставкаларнинг экспозицияларини тўлдириш учун ва маданий-оқартув муассасалари учун тасвирий санъат асарларини сотиб олишга ҳар йили камида 35 миллион сўм маблағ ажратилади.

Иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларида ва бошқа йирик шаҳарларда тасвирий санъат, скульптура ва графика асарларини комиссион тарзида сотадиган махсус магазинлар очилиши лозим.

Москвада скульптура мастерскойлари, сураткашлик ва декоратив-амалий санъат мастерскойлари қурилади. Ленинград ва Киевда ҳам тасвирий санъат мастерскойлари қурилади.

1957—1958 йилларда рассомлар учун Ленинградда, Сталинградда, Новосибирскда, Свердловскда, Горькийда, Харьковда, Сталинода, Львовда якка мастерскойлари бўлган турар уйлар қуриш мўлжалланди.

Рассомларни юқори сифатли бўёқлар билан таъминлаш чоралари кўрилди. (ТАСС).

Янги нефть кони

ГУРЬЕВ, 3 октябрь. (ТАСС). Эмба геологлари «Казнефтеразведка» трестининг пармаловчилари билан ҳамкорликда Тожигани деган янги нефть конини топдилар. Бу нефть кони Каратон нефть конидан 25 километр ғарби-жанубдадир. Янги нефть кони майдони ҳали яқинда Каспий денгизи сувлари остида бўлиб, ҳозир очилиб қолгандир.

Дастлабки икки қудуқ пармаланди, яна учта қудуқ пармаланмоқда. Бир қудуқдан нефть фонтан бўлиб отилиб чиқди. Унинг чуқурлиги 1.133 метрдир.

КУЙБИШЕВ ГЭСИНИНГ ОЛТИНЧИ ГИДРОАГРЕГАТИ ИШГА ТУШИРИЛДИ

ЖИГУЛЕВСК, (Куйбишев области), 3 октябрь. (ТАСС). Бугун Куйбишев ГЭСининг олтинчи гидроагрегати ишга туширилди ва саноатга электр қуввати бера бошлади.

7-агрегат ишга тушириш учун тайёрлаб қўйилди.

Улуғ Октябрь 39 йиллиги шарафига

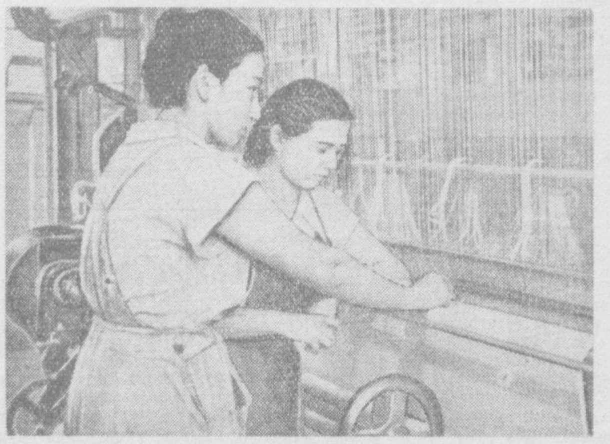

Тошкентдаги пайпоқ трикотаж фабрикасида турли рангдаги шойи рўмоллар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. **Суратда:** ёш ишчилардан **Н. Қўқонбоева, Р. Тришчева** ўртоқлар шойи рўмол тўқимоқдалар. **В. Володин** фотоси.

Илғор консервачилар

Бўстонлиқ районидаги консерва заводининг ишчи ва хизматчилари Узоқ Шарқ ва Ўрта Осиё республикаларига, айниқса, бўз ва қўриқ ерларда ишлаётганлар учун кўплаб консерва маҳсулотлари юбормоқдалар.

Цехларда меҳнатни яхши ташкил қилиш, мавжуд ишлаб чиқариш майдони ва ускуналардан унумли фойдаланиш натижасида бу коллектив 8 ойлик планни муддатидан 4 кун олдин бажарди ва қўшимча равишда 2,5 миллион сўмликдан ортиқ консерва маҳсулотлари тайёрлади.

Август ойининг ўзида бўз ва қўриқ ерларга пландан ташқари 1 миллион сўмликка яқин мева ва гўшт консервалари юборилди.

Илғор ишчилардан Анна Молочкова, Мария Фурсова, Надя Литвинова, Анна Овсянникова, Нурбу Ирисматова сингари ўртоқлар кундалик топшириқни 1,5-2 ҳисса бажариш билан бирга, нуқул юқори сифатли маҳсулот бериб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Т. ФЗАЛОВ.

Бир меёрда ишлаш натижаси

«Ташкенткабель» заводининг меҳнатсевар коллективи бир меёрда ишлаш туфайли ойлик, кваргал планларини мунтазам равишда бажариб келмоқда. Заводнинг ишчи, инженер-техник ходимлари ўзаро социалистик мусобақани яхши йўлга қўйган. Улар шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида пландан ташқари 14 миллион 400 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга, меҳнат унумдорлигини 3,4 процент оширишга муваффақ бўлдилар. Шу муддат ичида 6 миллион сўмлик қимматли хомашё тежаб қолинди.

Социалистик мусобақада Исмоилов бошлиқ прокат цехининг ишчилари олдинда бормоқдалар. Улар ойлик планни 103,7 процентга етказиб бажардилар.

Корхона коллективи қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаб, йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун астойдил ҳаракат қилмоқда. Заводнинг илғор ишчиларидан Р. Арифуллина, С. Маҳкамов, В. Калинин каби ўртоқлар кунлик нормаларини 150-200 процентга етказиб бажариб, коллектив ютуқларига ўз муносиб ҳиссаларини қўшаётирлар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Илғор қурувчилар

Фарҳод ГЭСига қарашли қурилиш-ремонт участкасининг ўртоқ С. Муродалиев бошлиқ бригада аъзолари тўрт ойдан буён илғорликни қўлдан бермай келмоқдалар. Улар ГЭС ишчилари, инженер-техник ходимлари учун уй-жой қурилишини янада тезлатиш, меҳнат унумдорлигини ошириш учун курашмоқдалар. Бинокорлар оз фурсат ичида 6 та баракни сифатли қилиб битказдилар.

Буёқчи ўртоқ О. Аметова, сувоқчи У. Мажидов, дурадгор А. Свинаркин, ғишт терувчи С. Каримов ўртоқлар смена топшириғини 200-220 процентдан бажараётирлар.

Б. ТАЙКЕНОВ,

☆ ☆

Социалистик экономикани янада юксалтириш ишига муносиб ҳисса қўшайлик

Тошкент ихтирочилари ва рационализаторларининг республика саноат корхоналари ходимларига

М У Р О Ж А А Т И

КПСС XX съездининг тарихий қарорларидан руҳланган Ўзбекистон меҳнаткашлари барча Совет халқи билан биргаликда олтинчи беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар.

Тошкент шаҳар саноати шу йилнинг 8 ойлик планини ялпи маҳсулот бўйича 102,7 процент бажарди. Бунда рационализатор ва ихтирочиларнинг хизмати катта бўлди.

Республикамизда рационализаторлар ва ихтирочилар сафи йил сайин кенгайиб бормоқда. Тошкентнинг фақат машинасозлик заводларидагина 1600 киши рационализаторлик ҳаракатида актив иштирок этмоқда. Шу йилнинг ўзида улар меҳнат унумдорлигини ошириш, материаллар, ёқилғи, электр қувватини тежаш имконини берувчи 5500 рационализаторлик таклифини киритдилар. Уларни жорий этиш натижасида 8 миллион 700 минг сўм давлат маблағи тежалди.

«Ташкенткабель», Л. М. Каганович номли паровоз-вагон ремонт заводлари, каноп фабрикаси, 1-нон заводи ва бошқа корхоналарнинг тажрибаси шуни кўрсатадики, техникани тараққий эттириш масалаларини ихтирочилик ва рационализаторлик ҳаракатини оммавий равишда ривожлантирган тақдирдагина муваффақиятли ҳал этиш мумкин.

Тошкент ихтирочилари ва рационализаторларининг яқинда бўлиб ўтган слётида пойтахт меҳнаткашлари ўзаро тажриба алмашдилар ва яқин келгусидаги вазифаларни муҳокама қилдилар. Улар ҳар бир корхонада фойдаланилмай ётган катта имкониятлар борлигини аниқладилар. Слёт қатнашчилари барча ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларни Октябрслди социалистик мусобақасини авж олдириб, олтинчи беш йилликнинг биринчи йили планини муддатидан илгари бажаришга, рационализаторлик ҳаракатида актив иштирок этишга чақирувчи мурожаат қабул қилдилар. Новаторларнинг таклифлари ишлаб чиқаришни янада такомиллаштириш, ташкилий-техника тадбирларини муваффақиятли амалга оширишда катта хизмат қилиши зарур.

Мурожаат саноат корхоналари ходимларини ишлаб чиқаришни яхшилаш, оғир ишларни енгиллаштириш, топшириқларни муддатидан илгари бажариш, материаллар ва электроэнергияни тежаш, мах[...] лотнинг таннархини камайтириш[...] сифатини оширишга қаратил[...] таклифларни кўпроқ жорий эти[...] чақиради.

Рационализаторлик ва ихтиро[...] ликни муваффақиятли ривожл[...] тириш кўп жиҳатдан министр[...] ва хўжалик органларининг бу и[...] қай тарзда раҳбарлик қилишлар[...] боғлиқ. Слёт қатнашчилари кор[...] налар ва министрликларнинг [...] барларини рационализаторларни қ[...] даб-қувватлашга, таклифларни [...] риб чиқиш ва жорий этишда са[...] лорликка барҳам беришга, энг қ[...] матли таклифларнинг жорий э[...] ганлиги тўғрисида доимий инфор[...] ция бериб боришга даъват эт[...] Новаторлар ва рационализатор[...] нинг иш тажрибаси тўғрисида [...] шюралар, бюллетенлар, инфор[...] цион хатлар нашр этиш лозим. [...] нингдек, илғор методларни ам[...] ошириш учун шароит яратиб [...] риш, ихтирочилар ва рационал[...] торларга техника ёрдами уюш[...] риш, корхоналарда эксперимен[...] мастерскойлар ва махсус бригада[...] ташкил этиш ҳам муҳимдир.

Мурожаат корхоналарнинг ка[...] союз ташкилотларини фабрика-з[...] касаба комитетларининг рацион[...] заторлик ва ихтирочилик комис[...] си ишини яхшилаш, уларнинг э[...] борини ишчиларининг рационал[...] торлик ҳаракатини бутун чор[...] билан ривожлантиришга қара[...] қабул этилган таклифларни ж[...] этишдаги сусткашликнинг саба[...] рини чуқурроқ ўрганиш, кор[...] маъмурияти билан биргаликда [...] яхши таклифлар учун конкур[...] ўтказиш, рационализатор ва ихт[...] чиларнинг слётларини тез-тез [...] кил этиб туришга чақиради.

Маданий муассасаларнинг хо[...] лари, илмий техника жамиятл[...] нинг раҳбарлари, фан арбоб[...] Ватан ва чет эл фани ҳамда те[...] касининг энг янги ютуқлари тў[...] сида доклад ва лекциялар уюш[...] ришлари, новаторларнинг мува[...] қиятларини кенг пропаганда [...] лишлари лозим.

Мурожаат саноат корхонал[...] нинг ходимларини Улуғ Окт[...] социалистик революциясининг [...] йиллигини янги ишлаб чиқариш [...] ваффақиятлари билан, социали[...] экономикани янада қудратли [...] вишда юксалтириш ишига мун[...] ҳисса қўшиш билан кутиб оли[...] чақиради.

Илғорларга кўчма Қизил байроқлар топширилди

3 октябрда Свердлов номли концерт залида Тошкент партия ва хўжалик активининг пахта теримида социалистик мусобақа ғолибларига кўчма Қизил байроқлар топширишга бағишланган йиғилиши бўлди.

Йиғилишда сўзга чиққан Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. Нуриддинов айтдики, пахта теримида шаҳар ва ишчи посёлкаларининг аҳолиси, шунингдек областнинг ўқувчи ёшлари катта роль ўйнамоқдалар. Улар қишлоқ меҳнаткашлари билан биргаликда оталиқдаги колхоз ва совхозларнинг далаларидаги ишларда актив иштирок этмоқдалар.

Ўртоқ Нуриддинов область ижроия комитети ва область партия комитети номидан Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг секретари Р. Ғ. Ғуломовга область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини топширди. Бу байроқ шаҳар аҳолисининг пахта теримида актив қатнашганлиги учун Тошкент шаҳрига берилди.

Ўртоқ Ғуломов байроқни қабул қилиб олар экан, ишонтириб айтдики, Тошкент меҳнаткашлари ишда ўз ғайратларини янада оширадилар.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Тошкент шаҳар Октябрь районига ҳам берилди.

Йиғилишда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари Р. Е. Мельников нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ ПРЕЗИДИУМИДАН

ЎзССР Фанлар Академиясининг академиклари ва корреспондент-аъзолари умумий йиғилиши 5 октябрь эрталаб соат 10 да Академия биноси (Сталин кўчаси, 33-уй)да бўлади.

Тошкент области жун тайёрлаш планини бажарди

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 39 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, областимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари жун тайёрлаш ва закупка қилиш йиллик планини муддатидан илгари 100,1 процент қилиб бажардилар.

Ҳозиргача ўтган йилнинг шу вақтидагига қараганда давлатга 1060 центнер кўп жун топширилди ва сотилди. Давлатга жун топшириш давом этмоқда. Йил охиригача пландан ташқари камида 500 центнер жун топширилади ва сотилади.

Шунингдек, областда қоракўл териси тайёрлаш йиллик плани 117,8 процент, йирик қорамоллар териси тайёрлаш плани 112 процент, мўйна териси тайёрлаш плани 103,4 процент ва қил тайёрлаш плани 136,5 процент қилиб бажарилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Бюроси «Правда» газетасида босилган «Пахта теримида техникадан кенг фойдаланилсин» деган мақолани муҳокама қилиб чиқиб, пахта ҳосилини териб олишда техникани тайёрлаш ва фойдаланиш ишида республикадаги партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари адресига қилинган танқидни тўғри деб топди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Бюроси қайд қилиб ўтдики, Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари пахта териш, кўрак териш ва кўсак чувийдиган машиналарни ўз вақтида ҳозирлашни таъминламадилар ҳамда пахта теримида техникадан жуда ёмон фойдаланмоқдалар. 30 сентябргача МТСлардаги 14062 та пахта териш машинасидан 8920 таси, 7585 та кўсак чувиш машинасидан 5736 таси, 3074 та кўрак териш машинасидан 2593 таси тайёрланган.

Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлигига қарашли совхозларда ҳам техникани тайёрлаш иши яхши эмас.

Республика колхозларида ғўза баргини тўкдириш ишлари 350 минг гектар ўрнига атиги 86 минг гектар майдонда ўтказилган. Жумладан Фарғона областида 56 минг гектар ўрнига атиги 6850 гектар, Наманган областида 29 минг гектар ўрнига 11.100 гектар, Андижон областида 40 минг гектар ўрнига 12.100 гектар, Самарқанд областида 31 минг гектар ўрнига 8 минг гектар, Бухоро областида 42 минг гектар ўрнига 1 минг гектар ва Сурхондарё областида 12 минг гектар ўрнига 3600 гектар майдонда ғўза барги тўкдирилган.

Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлигига қарашли совхозларда 50 минг гектар ўрнига атиги 34,2 минг гектар майдонда терим олдидан ғўза барги тўкдирилган.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Бюроси 30 сентябргача тахт қилинган 8920 та пахта териш машинасидан колхозларда пахта теримида ҳаммаси бўлиб атиги 673 та машина ишлаганлиги ва улар фақат 3544 тонна пахта терганлигини, совхозларда эса тахт қилинган 1438 машинадан 413 таси ишлаб, 4300 тонна пахта терганлигини мутлақо йўл қўйиб бўлмайдиган бир ҳол деб ҳисоблади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Бюроси ҳисобладики, пахта териш машиналаридан бундай қониқарсиз фойдаланиш — сентябрь ойида кўпгина областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар томонидан Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг III Пленуми белгилаган топшириқларнинг бажарилмаслигига энг асосий сабаблардан биридир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси **қарор қилди:**

1. Кўпгина партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, МТС, колхоз ва совхоз раҳбарларининг пахта ҳосилини тезроқ териб олиш ишида техникадан фойдаланишнинг аҳамиятига етарли баҳо бермаётганликлари қоралансин.

2. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Совхозлар министрлигидан, область ва район партия комитетларидан, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советидан, область ва район ижроия комитетларидан МТС, совхоз, колхозларда пахта териш техникасини тайёрлаш ва ундан фойдаланишнинг аҳволини муҳокама қилиб чиқиб, барча тахт қилинган пахта териш машиналарини, шу жумладан областлар бўйича қуйидаги миқдорда машиналарни дарҳол ишга солиб юбориш чорасини кўриш талаб қилинсин:

Тошкент области бўйича камида 1750 машина
Фарғона области бўйича камида 1600 машина
Наманган области бўйича камида 755 машина
Андижон области бўйича камида 1427 машина
Самарқанд области бўйича камида 837 машина
Бухоро области бўйича камида 617 машина
Қашқадарё области бўйича камида 300 машина
Сурхондарё области бўйича камида 250 машина
Хоразм области бўйича камида 970 машина
Қорақалпоғистон АССР бўйича камида 420 машина

3. Яқин кунлар ичида паркда қолган барча пахта териш машиналарини ремонт қилиб, тайёрлаб ишга солиш, шунингдек кўрак териш машиналарини ва кўсак чувийдиган машиналарни тўла тахт қилиб қўйиш таъминлансин.

Машинада пахта териш планини барча колхозлар ва совхозлар т[...] нидан бажарилиши таъмин [...] син.

4. Ўзбекистон ССР Қишлоқ х[...] лик министрлигидан, Совхозлар [...] нистрлигидан, МТС ва совхо[...] нинг директорларидан машин[...] нинг юксак унумли ишлашини [...] минламоқ учун пахта териш т[...] касига тегишли техника пар[...] ши кўрсатиш ва ундан тўғри [...] даланишни таъминлаш талаб [...] син.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўж[...] министрлиги, Совхозлар минист[...] ги раҳбарлари, МТС, совхоз ди[...] торлари ва колхоз раҳбарлари[...] пахта териш машиналари и[...] тўғри ташкил этиш ҳамда [...] теримида нобудгарчиликка йўл [...] маслик учун шахсан жавобгар [...] ликлари огоҳлантирилсин.

5. Тошкент ва Қашқадарё об[...] партия комитетларидан колхоз[...] совхоз раҳбарларининг пахта т[...] техникасидан фойдаланишга н[...] ри ва масъулиятсиз муноса[...] бўлаётганликлари ҳақидаги [...] ларни муҳокама қилиб чиқиб, [...] жуд пахта териш машиналар[...] ҳаммасидан унумли фойдалан[...] таъминлаш ҳамда кўрилган чор[...] ҳақида Ўзбекистон Компарт[...] Марказий Комитетига ахборот б[...] талаб қилинсин.

6. Ўзбекистон ССР Қишлоқ х[...] лик министрлиги, Совхозлар м[...] трлиги ва область партия ком[...] лари биринчи секретарларинин[...] шинада пахта теришнинг бор[...] тўғрисидаги ҳисоботлари шу йи[...] октябрда Ўзбекистон КП Марк[...] Комитети Бюросида эшитилсин.

Ўзбекистонда фаннинг янги юксалиши сари

Ғ. СУЛТОНОВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари.

Совет Иттифоқи халқлари Коммунистик партия раҳбарлигида СС XX съездининг тарихий қаларини бажариш учун, халқ калигини ривожлантириш олтин беш йиллик планини муддати илгари амалга ошириш учун окорлик билан курашмоқдалар. Саноат, транспорт ва қишлоқ калигини янада ривожлантириш н, техника тараққиётини тезтириш учун курашда совет фа катта роль ўйнайди. Мамлакаизда илмий-тадқиқот ишлари ами кун сайин ошмоқда.

Партия XX съезди совет олимлаинг ишига юксак баҳо берди ва ий муассасаларнинг ишлаб чииш билан, халқ хўжалигининг крет эҳтиёжлари билан алоқаи янада мустаҳкамлаш зарурлии кўрсатиб ўтди.

изнинг мамлакатимизда олимнинг чинакам ижодий иш қилари учун, совет фани ва техасининг барча ҳал қилувчи сткаларида дунёда биринчи нга чиқариш учун ҳамма т-шароитлар ва катта имконир мавжудир. КПСС Марказий итети ва СССР Министрлар Сонинг Ленин мукофотлари таъэтиш тўғрисида яқинда қабул ган қарори Коммунистик парва Совет ҳукуматининг Совет и ва маданиятини янада яшнатўғрисида, халқ хўжалигининг ника тараққиёти тўғрисида тинғамхўрлик қилаётганликларир янги далилидир.

артия ва ҳукумат Ўзбекистонда ва маданиятни тараққий эттиҳақида катта ғамхўрлик қикелмоқдалар. СССР Министрлар тининг Тошкентда Ўзбекистон Фанлар академиясининг Ядро икаси институтини ташкил қитўғрисидаги қарори ҳам шундалолат беради. Бундай йирик й муассасанинг барпо қилинириспублика халқ хўжалиги ва ниятининг янада юксалишига м бериши билан бирга, совет инининг барча республикаларии ҳам фаннинг тараққий топишитезлаштиради.

уларнинг ҳаммаси республикаолимлари олдига янги ва масътли вазифаларни қўяди. Хўк ва маданий қурилишда фанроли тобора ошмоқда. Ўзбеон фан муассасаларининг айа сўнгги йилларда эришган муақиятлари шак-шубҳасиздир.

имларимизнинг химия, геологидротехника, физика, матека соҳаларида, фаннинг бошир қанча соҳаларида яратган лари мамлакатимизда маълум ашҳур бўлиб қолди.

вет фанининг муваффақиятлашунинг учун ҳам эришилдисовет ҳокимияти йилларида убликамизда кўп сонли олим лар етишиб чиқди. Ҳозирги а Ўзбекистон ССР Фанлар миясининг ўзидагина бир мингдан ортиқ илмий ходим, жумладан 56 фан доктори ва фан кандидати иш олиб борауи.

ммунистик қурилишнинг тобосиб бораётган вазифалари ва катимизда фаннинг ғоят катзгартирувчилик роли илмий лар ҳамда муассасалар олдиуда катта талабларни қўяди. и рўй-рост айтмоқ керакки, ий якунлар билан бир қаторЎзбекистон ССР Фанлар академиянинг институтлари ва академи президиуми ишида жиддий иликлар бор.

уни эътироф қилиш керакки, ар академияси Ўзбекистонда нинг чинакам штабига, республаги барча энг муҳим илмий рни бирлаштириб ва мувофиқириб турадиган марказга айнича йўқ.

бекистонда 35 олий ўқув юрти здан ошиқ илмий-текшириш асалари ҳамда тажриба станри бор. Бу соҳаларда кучли лар коллективи илмий иш бораётибди, лекин бу коллектарқоқ ҳолда ишламоқда, бу арарли параллельчиликни келчиқармоқда ва илмий кадрн ҳамда материал базадан ига мувофиқ фойдаланмасликбаб бўлмоқда.

нлар академияси илмий-текш муассасаларининг тематик арида тасодифий, бир-бирини рловчи ва унча актуал бўлмаемалар, шунингдек академияилмий муассасалари муайян й-техника базасининг йўқлибабли яхши уддалай олмайдиемалар кўплаб учрайди.

қатор институтларда кўп иликка ва тематикада тарқоқбарҳам берилмаган, натижарик халқ-хўжалик вазифалаҳал қилиш ўрнига айрим илмасалалар юзаки ва тор кўламл этилмоқда.

адемиянинг ўзида илмий ишмувофиқлаштириш иши ҳам лдагидек эмас. Масалан, Ўзтон ССР Фанлар академияси диуми ҳузурида пахтачилик дан тузилган мувофиқлаштикомиссияси ўз ишини ҳалиганг қулоч ёйдирмади ва пахтасоҳасида Совет Иттифоқибошқа республикаларида ўткаган илмий-тадқиқот ишларни қлаштиришда ўзига яраша эгалламади.

спублика Фанлар академиясиишидаги жиддий камчиликкадрларни танлаш ва улардан ланишнинг қониқарсиз аҳволўлганлигидир. Академия олиминг энг малакали қисми бу миянинг илмий муассасалари ишида мунтазам қатнашмаётир. 19 академикдан ва 26 корреспондент аъзодан 19 киши 1956 йил 1 октябргача академияда иш олиб бормаган, 17 киши эса Фанлар академиясида ишлаш билан бирга, олий ўқув юртларида ва бошқа илмий — текшириш муассасаларида ўриндошлик ишини бажариб келган. Фақат 8 академик ва корреспондент — аъзогина ўриндошлик ишини олиб бормасдан, академиянинг ўзида ишламоқда. Илмий кадрларнинг бу тариқа жойлаштирилишига қатъий барҳам бериш лозим.

Илмий кадрлар тайёрлашда ҳам катта нуқсонлар бор. 1945-1955 йиллар ичида аспирантурага қабул қилинган 765 кишидан фанлар кандидатлигига 234 кишигина тайёрланган. Яна шунча киши диссертация ёқламасдан туриб аспирантурадан чиқариб юборилган. Бу фактлар аспирантурага қабул қилишда кадрлар танлаш ишининг қониқарсиз уюштирилганлигини кўрсатади. Академиянинг академиклари ва корреспондент-аъзолари аспирантурани тамомлаб чиққан 234 фанлар кандидатидан фақат 54 кишигагина раҳбарлик қилган.

Пахтачиликнинг илмий асосларини ишлаб чиқиш академиянинг энг муҳим вазифасидир. Лекин академия бу вазифанинг уддасидан чиқолмаётир. Академиянинг илмий муассасаларида пахтачилик агротехникаси ва механизациясининг янги прогрессив системалари суст ўрганилмоқда, пахтачилик физиологияси ва биологиясига доир назарий масалалар яхши ҳал этилмаётир.

Физика-математика фанлари соҳасида саноқ математикасига ва функционал анализга аҳамият берилмай қўйилган. Бир вақтлар Ўзбекистон ССР Фанлар академияси эҳтимоллик назарияси соҳасида йирик илмий марказларидан бири сифатида танилган эди. Кейинчалик эҳтимоллик назарияси юзасидан деярлик иш олиб борилмай қўйилди.

Амалий физика масалалари соҳасидаги ишлар халқ хўжалигининг муҳим масалаларидан кейинда қолмоқда, бу иш юксак илмий савияда, айрим соҳага тегишли бўлган институтлар, саноат корхоналари ва конструкторлик бюролари билан ҳамкорликда олиб борилмаётир.

Фанлар академияси республикадаги минерал-хомашё базасини ўрганишда қатнашаётганига қарамасдан, унинг институтларида рангли металлар металлургиясини, кўмир конлари ва тузли минерал ресурсларнинг геологиясини ўрганишга доир бир қатор муҳим проблемалар текширилмаётир.

Техника, геология-химия, шунингдек биология ва қишлоқ хўжалик фанлари бўлимларида илмий тадқиқотларнинг унчалик самарали бўлмаётганлиги билиниб турибди. Ана шу бўлимлар бўйича 1956 йилда ишлаб тамомланган 84 темадан жорий қилиш планига фақат 38 темагина киритилган.

Шуни қайд қилиб ўтмоқ керакки, фанлар академияси томонидан ишлаб чиқилган илмий ишларни халқ хўжалигига жорий қилиш ишида умуман бир қатор жиддий камчиликлар мавжудир. Ишлаб чиқилган текшириш ишларининг якунлари ишлаб чиқаришга ғоят сусткашлик билан тадбиқ қилинмоқда, бунга сабаб Ўзбекистон ССР Фанлар академияси институтлари ва илмий муассасаларнинг жорий қилинаётган тадбирларнинг иқтисодий фойдали томони аниқланмаётганлигидир, корхоналар билан доимий алоқа боғламаганлиги ва корхоналарда юз берган қийинчиликларни бартараф қилишда ёрдам кўрсатилмаётганлигидир. Яна шуни қайд қилиб ўтиш лозимки, таклифларнинг анчагина қисми министрликлар ва бошқармалар айби билан жорий қилинмасдан қолаётибди.

Айрим гуманитар фанлар ишида — Ўзбекистон тарихини, тил ва адабиётини, экономикасини ўрганиш соҳаларида ҳам жиддий нуқсонлар учрайди.

Илмий жамоатчилик, корхоналарнинг ходимлари ва қишлоқ хўжалик мутахассислари фанлар академиясининг илмий-текшириш муассасалари фаолиятида катта-катта камчиликлар мавжудлигини ҳаққоний равишда қаттиқ қўллик билан танқид қилмоқдалар.

Академия уставига мувофиқ, ҳозирги вақтда қўшимча равишда янги академиклар ва корреспондент-аъзолар сайланмоқда. Илмий муассасалар, олий ўқув юртлари ва ишлаб чиқариш ташкилотлари академиклик ва корреспондент-аъзолик номзодига республиканинг энг кўзга кўринган олимларини кўрсатдилар. Шубҳа йўкки, академия олимлари коллективига келиб қўшиладиган янги илмий кучлар академиянинг илмий муассасалари ишини янги юксак поғонага кўтараоладилар.

Сўнгги вақтда Фанлар академиясининг илмий фаолияти ташкилий жиҳатдан қисман қайта тузилганлиги ўзининг ижобий самараларини беради. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси системасида иккита янги институт — ўсимлик ҳомашёси ва пахтачилик химияси институти ҳамда сув хўжалиги институти ташкил этилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қишлоқ хўжалик институтини Экспериментал биология институтига айлантириш тўғрисида қарор қабул қилди. Келгусида фанлар академияси системасида яна янги илмий муассасалар барпо қилиш мўлжалланмоқда. 1956 йилда ҳисоблаш марказини, 1958 йилда микробиология институти, 1960 йилда алкалоидлар химияси институтини ташкил этиш белгиланди. Бундан ташқари 1956 — 1957 йилларда бир қанча янги лабораториялар ва бўлимлар очиш мўлжалланди. Илмий ходимлар сони анча ошади ва академиянинг моддий-техника базаси янада мустаҳкамланади.

Ядро физикаси институтининг фаолияти Ўзбекистонда фаннинг яна ҳам кучли ривожланиши учун ғоят катта аҳамиятга эга бўлади. Янги институт Шарқдаги энг йирик илмий муассасаларнинг бири бўлади. Бундай институтнинг Тошкентда бўлиши Ўзбекистон ССР олимларига ҳам, Ўрта Осиёдаги қардош республикаларнинг олимларига ҳам атом энергиясидан тинч мақсадларида илмий-текшириш ишлари олиб бориш имконини беради.

Республика олимлари КПСС XX съезди директиваларига ва олтинчи беш йиллик топшириқларига амал қилиб, ўзларининг бутун куч-қувватларини ва диққат-эътиборларини энг муҳим илмий ва халқ хўжалик проблемаларини ҳал этишга йўллантиришлари, ўз ишларида кўп темачиликка ва параллельчиликка барҳам беришлари, илмий-текшириш натижаларининг ишлаб чиқаришга ўз вақтида татбиқ қилиниши учун қатият билан кураш олиб боришлари лозим.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фаннинг асосий принципиал масалаларини ишлаб чиқишда актив қатнашиши ва СССР Фанлар академияси ҳамда марказий илмий-текшириш институтлари билан бир қаторда бу ишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиши керак.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг барча илмий муассасалари олдида ўтказилаётган текшириш ишларининг назарий савиясини ҳар тарафлама ошириш масаласи кўндаланг бўлиб турибди. Бунга илмий ишда танқид ва ўз-ўзини танқидни қизитиш, ижодий дискуссиялар ўтказиш ва илмий ишларни жамоатчиликнинг кенг муҳокамасига қўйиш йўли билангина эришиш мумкин.

Пахтачиликнинг илмий асосларини янада ривожлантириш, ғўзанинг ўсиш қонуниятини ўрганиш, социалистик пахтачиликнинг энг яхши усталари тўплаган тажрибани ўрганиш ва оммалаштириш олимларнинг энг муҳим вазифасидир.

Янги тузилган сув хўжалиги институти сув хўжалиги ва гидротехникага доир илмий проблемаларни пахтачиликнинг ривожлантириш масаласи билан чамбарчас боғлаб олиб бориши керак. Академиянинг кўпгина бошқа институтлари ҳам, илмий тематикани худди шу мақсадларга мувофиқлаштириб олиб боришлари лозим.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Пахта етиштиришни кўпайтириш учун Ўзбекистон ССР ва Қозоғистон ССРдаги Мирзачўлнинг қўриқ ерларини суғориш ва ўзлаштириш ҳақида» деб чиқарган тарихий қарорини амалга оширишда актив ва фаол қатнашиш, Фанлар академиясига қарашли бир қатор институтларининг шарафли вазифасидир.

Академия олимларининг актуал вазифаларидан бири — республиканинг ишлаб чиқариш кучларини янада тараққий эттириш планларини, жумладан, Оҳангарон кон-саноат районини комплекс ривожлантириш перспективасини ишлаб чиқишдан иборатдир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси партия XX съезди қарорлари асосида табиий фанлар — математика, физика, химия соҳасидаги текшириш ишларини анча ривожлантириши, табиий ресурсларни ўрганишни кенгайтириши лозим. Жумладан, органик химия соҳасида алколоидларни текширишга кўпроқ эътибор берилиши керак. Академик С. Ю. Юнусов томонидан ана шу илмий соҳада очиб берилган илмий йўл жуда катта аҳамиятга эгадир.

Гуманитар фанлар соҳасида Ўзбекистоннинг совет даври тарихини ишлаб чиқишдаги судралишга барҳам бериш, Ўрта Осиёнинг Россияга қўшилишининг прогрессив аҳамиятини ва илғор рус фани ва маданиятининг ўзбек халқи маданиятини ривожланишига ҳаётбахш таъсирини ҳар томонлама ўрганиш керак. Шу билан бирга, тарихшунослар Ўзбекистон халқларининг моддий, маданияти ва этник состави тарихи масалаларини ишлаб чиқишни кучайтиришлари лозим. Экономика соҳасида республиканинг иқтисодий районларини махсуслаштириш ва комплекс ривожлантириш масалаларини ишлаб чиқишни тамомлаш вазифаси турибди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси олтинчи беш йилликда Шарқшунослик илмининг муҳим марказига айланиши зарур.

Шубҳа йўкки, фанлар академиясининг олимлари коммунистик қурилишнинг улуғвор программасидан илҳомланиб, ўзларининг бутун куч-қувватларини ва билимларини КПСС XX съезди томонидан олимлар олдига қўйилган вазифаларни ҳал этишга сарф қиладилар.

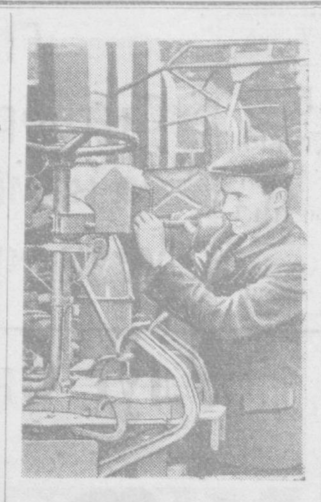

К. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг илғор ишчиси И. Смирнов Октябрь олди мусобақасига қўшилиб, смена топшириғини доимо ортиғи билан бажармоқда. **Суратда:** ўртоқ **И. Смирнов** иш устида.

Ф. Осипов фотоси.

Қисқа сатрларда

* **Верхне-волинск** районидаги Хрушчев номли колхоз қишлоғининг қиёфаси тобора ўзгармоқда. Бу ерда яқиндагина колхозчилар учун 15 та уй-жой бинолари қурилган эди. Шу кунларда яна 18 та уй-жой фойдаланишга топшириш арафасида турипти.

У. Мамасолиев.

* **Оҳангарон.** Каганович номли колхозда бирйўла 20 тонна оҳак пиширадиган хумдон қурилди. Ҳозир ҳаммом қуриш қизғин давом этмоқда. Улуғ Октябрь революциясининг 39 йиллиги кунигача ҳаммом қурилиб битказилади ва фойдаланишга топширилади.

Т. Хушназаров.

* **Чирчиқ.** Шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими ҳузурида ишдан ажралмасдан ўқиш шарти билан 8 ойлик ҳамширалар тайёрлаш курси очилган эди. Яқинда бу курсни 75 киши муваффақият билан битириб чиқди. Ҳамширалардан Ҳадича Абдуллаева, Давидова, Князовалар битириш имтиҳонларидан аъло баҳолар билан ўтдилар.

Т. Сихарулидзе.

* **Чиноз.** Районидаги «Қизил Октябрь» колхозида қурилган ҳаммом 2-узум вино совхози ишчиларига ва район хизматчиларига намунали хизмат қилмоқда. Ҳаммом мудири ўртоқ А. Усмонов санитария-гигиена талабларига қаттиқ риоя қилиб, ҳаммомнинг мунтазам равишда ишлашини таъминлаётир. Ҳаммомга келувчилар навбат кутиб ўтириш пайтида янги газета ва журналларни кўздан кечирадилар, радио тинглайдилар. Район меҳнаткашлари ҳаммом хизматидан мамнундирлар.

А. Абдуғаффоров.

ЎЗБЕКИСТОН ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

Ишчан кутубхоначи

Анна Матвеевна Соболева бундан 32 йил муқаддам «Профинтерн» кутубхонасига мудира этиб тайинланган эди.

У вақтда кутубхонанинг саҳни кичик бўлиб, унинг фондидаги китоблар сони жуда оз эди. Бу китоблар ўнга яқин шкафга териб қўйилларди. Шунингдек, кутубхона мудири Соболеванинг кутубхоначилик соҳасидаги иш тажрибаси ҳам етарли эмасди. Йиллар ўтди. Бу муассаса республика касаба союзларининг йирик кутубхонасига айланди. Ҳозир давлат савдо ходимлари касаба союзи республика комитетига қарашли бу кутубхона фондида 48 минг томлик китоб бор. Анна Матвеевна Соболева йил сайин кутубхоначилик касбини чуқур ўрганиб борди.

1949 йилда касаба союз кутубхоналарининг Бутуниттифоқ мусобақаси ўтказилди. Бу мусобақага Анна Матвеевна мудирлик қилаётган кутубхона ҳам қатнашиб, 2-ўринни олди. Бундан ташқари, кутубхона ВЦСПСнинг «Фахрий ёрлиғи» ҳамда 2000 дона китоб билан мукофотланди.

Ўртоқ Соболева эса «Хизмат кўрсатган кутубхоначи» деган унвонни олишга муяссар бўлди.

* * *

Бир куни кутубхонанинг болалар залида қизиқ воқиа юз берди. Ёш китобхон Ваня онаси билан кутубхонага кириб келди. Шунда Ваня нинг онаси Анна Матвеевнадан: «Ўғлимга қизиқ бир эртаклар китобини олиб беринг», —деб сўради.

— Нега ўғлингизга доим эртакларни ўқитасиз? — деди Анна Матвеевна норозилик билан. — Ваня учинчи синфга ўтди-ку, яна эртакларни ўқийверадими! Бу ишингиз ярамайди. Мана бу Чапаев тўғрисида ёзилган китобни олсин. Жуда қизиқ. Ахир, Ваня нинг ҳаётни ўрганадиган вақти келиб етган-ку!

Кутубхоначининг бу сўзи бояги аёлни ўйлашга мажбур этди.

— Раҳмат сизга, Анна Матвеевна, — деди она ўз хатосига тушуниб, — сиз ҳақсиз: Ваня кўпроқ ҳаётий китобларни ўқисин.

Она-бола Фурмановнинг «Чапаев» романини олиб, кутубхонадан чиқишди.

Ўртоқ Соболева камтар, меҳрибон ва тадбирли аёл. Уни ҳамма китобхонлар ҳурмат қилади. Китобхонлар сони тобора ўсиб, 3000 дан ошиб кетди. Булар орасида мактаб ўқувчилари кўпчиликни ташкил этади. Кутубхона ўрта ва кекса ёшдаги кишиларнинг ҳам севимли жойига айланиб қолган. Кўп йилдан бери шу кутубхонадан китоблар олиб ўқиётган кишилар сони юздан ортиқдир. Омонат кассалар бошқармасининг ходимлари — пенсионер Шаламович, Веровкин сингари ўртоқлар 20 йилдан бери кутубхонанинг актив аъзолари ҳисобланадилар. Ўртоқ Ковалевская бутун оиласи ва невара лари билан кутубхонага аъзо бўлиб олган.

Кутубхонада янги бадиий асарлардан хабардор қилувчи махсус стендлар, китоб виставкалари ўз вақтида ташкил этиб турилади. Шунингдек, турли адабий, тематик кеча ва конференцияларни ўтказиш ҳам кутубхона ходимларининг диққат марказидадир.

Адабий кеча ва конференцияларни ўтказишда актив китобхонлар кутубхоначиларга ёрдам берадилар. Бу активлар ёрдами билан яқинда ёзувчи Аргуновнинг «Эшиклар ланг очилган» китоби тўғрисида конференция бўлиб ўтди. Ёзувчининг бу асари савдо ходимларининг меҳнатига ва маиший ҳаётига бағишланганлиги туфайли конференция Киров район райпишчеторгида ва 2-«Гастроном»ида ўтказилди.

Бундай конференциялар мактаб ўқувчилари орасида ҳам тез-тез ўтказилади. С. М. Киров туғилган куннинг 70 йиллиги муносабати билан «Уржумли бола», «Сергей Костриков тўғрисида ҳикоялар» деган китобларга бағишланган ёш китобхонлар адабий конференцияси ғоят қизиқарли ўтди.

Актив китобхонлар кутубхоначиларга оммавий ишларни ўтказишда ёрдам берибгина қолмай, шу билан бирга китоб тарқатиш ва уни қабул қилишда ҳам кўмаклашмоқдалар. Китобхонлардан Орлов, Чепруновалар шулар жумласидандир. Улар бўш вақтларида бу ерга келиб, ўзларига бириктириб қўйилган ёш китобхонларга хизмат қиладилар. Масалан, ўртоқ Орловга қарашли 76 китобхон кейинги 8 ой ичида 1000 дан ортиқ китоб олиб ўқиди. Орлов бошланғич синфларнинг ўқувчиларига китоб ўқиб бериш учун маълум вақт ажратган.

Ўртоқ Соболева мудирлик қилаётган кутубхона шаҳарнинг катта маданий-оқартув муассасаларидан бирига айланиб қолди. Кутубхонада ҳаёт жўш урмоқда.

В. МАКОГОН.

Суратда: Ўрта Чирчиқ районидаги тўғруқхона акушеркаси Аҳмедқулова шу райондаги «Ленин йўли» колхозининг аъзоси Ушановага унинг янги туғилган ўғлини эмизишга олиб келмоқда.

И. Гильдин фотоси.

БЕКОБОД РАЙОНИДА

КОЛХОЗДА ВОДОПРОВОД ВА ОШХОНА

Пушкин қишлоқ советидаги Дзержинский номли колхозда водопровод қурилиб, яқинда ишга туширилди. Ҳозир водопровод қишлоқнинг марказий кўчаларини, ошхона, касалхона, сигирхона, паррандахоналарни сув билан таъминламоқда.

Шунингдек, колхоз марказида ошхона биноси қурилди. Ошхонада ҳар хил овқатлар тайёрланмоқда. Ошхона ҳузурида буфет ҳам бор.

АВТОГАРАЖ

Бекобод қишлоқ советидаги Молотов номли колхозда бу йил автомашиналар учун янги типда автогараж қурилиб, фойдаланишга топширилди. Автогараж колхоз машиналарининг доимо тоза бўлиб туриши учун катта қулайлик туғдирмоқда.

ЯНГИ СИГИРХОНА

Қиёт қишлоқ Советидаги Мичурин номли колхозда 50 бош сигир сиғадиган қишки сигирхона қурилди. Сигирхона соғин сигирларни яхши парвариш қилиш имкониятини бермоқда.

Ж. ТУРАХУЖАЕВ.

ЯНГИ КИТОБЛАР

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока», «Ўзбекистони сурх» Бирлашган нашриёти қуйидаги брошюраларни нашр этди:

Е. ДОМБРОВСКИЙ.—**«СССР гражданларининг шахсий мулки ва уни мерос қилиш»**, 36 бет, тиражи 25.440, баҳоси 40 тийин.

Профессор Г. А. ДЕБОРИН. — **«Икки системанинг тинч-тотув яшаши тўғрисидаги ленинча сиёсат — СССР ташқи сиёсатининг бош йўлидир»**. 44 бет, тиражи 24.400, баҳоси 60 тийин.

А. АЗАТЬЯН. — **«Индонезия республикаси»**, 32 бет, тиражи 25.400 баҳоси 60 тийин.

Б. Л. МАНЕЛИС, юридик фанлар кандидати. — **«Совет давлат аппарати ишларининг ленинча принциплари»**, 72 бет. тиражи 26.400. баҳоси 1 сўм 20 тийин.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Қовун-тарвуз сероб-у бозорда жой йўқ“

Газетамизнинг шу йил 15 август сонида юқоридаги сарлавҳа билан ўртоқ Ирахмедовнинг редакцияга ёзган хати босилган эди. Хатда Чирчиқ шаҳар меҳнаткашларига Орджоникидзе, Калинин, Юқори Чирчиқ, Бўстонлиқ ва бошқа районлардаги колхозлардан ҳар йилгидан кўп қовун-тарвуз, картошка, помидор, сабзи-пиёз ҳамда ҳар хил мевалар келтирилаётгани, аммо бозорда мол сотувчиларга яхши шароит яратиб берилмагани натижасида тартибсизлик ҳукм сураётгани кўрсатилган эди.

Чирчиқ шаҳар ижроия комитетининг савдо бўлимидан редакциямизга хабар қилишларича, текширишда хатда келтирилган фактлар тўла тасдиқланган. Шаҳар савдо бўлими бозор комитетига ёрдам бериб, мол сотиш учун қўшимча столлар ташкил қилдирган ва бозорда тартиб ўрнатилишига эришилган.

Халқ ижодининг катта асари

«Алпомиш» эпосини муҳокама қилишга бағишланган регионал кенгашнинг якунлари

КПСС XX съезди Совет ватанимиз халқ хўжалиги ва маданиятини янада ривожлантиришнинг улуғвор программасини белгилаб берди.

Совет Иттифоқининг кўп миллатли халқи ва унинг авлод-аждодлари моддий ва маънавий маданиятнинг ажойиб ёдгорликларини, шу жумладан оғзаки поэтик ижоднинг ўлмас асарларини яратдилар. Жуда қадим замонларда яратилган бу асарларни ўрганиш совет фольклорчиларининг энг муҳим вазифасидир.

Шу жиҳатдан «Алпомиш» эпосига бағишлаб Тошкентда ўтказилган регионал кенгаш муҳим аҳамиятга эгадир. Кенгаш СССР Фанлар академиясининг А. М. Горький номидаги Жаҳон адабиёти институти ҳамда Ўзбекистон ССР академиясининг А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти томонидан чақирилган эди. Машҳур олимлар — Москва, Ленинград, Ўзбекистон, Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон, Грузия иттифоқчи республикалари, Татаристон ва Бошқирдистон автоном республикалари, шунингдек шимолий Осетия, Хаккасия ва Олтой адабиётшунослари беш кун мобайнида «Алпомиш» эпосининг халқчиллиги масаласи ва бу эпос миллий версияларининг поэтик жиҳатдан ўзига хослигининг келиб чиқиши масаласини муҳокама қилдилар. Кенгаш қатнашчилари турли илмий ташкилотлар вакилларининг 16 доклади ва ахборотини тингладилар.

Текширувчи олимлар «Алпомиш» ҳақидаги поэманинг ўзбек халқи ўртасидаги жуда кўп версиялари борлигига катта эътибор бердилар. Шу билан бирга бошқа халқларнинг — қорақалпоқлар, қозоқлар, татарлар, бошқирдлар, олтойликларнинг Алпомиш тўғрисидаги эпосларини ҳам кўриб чиқдилар. Барча докладлар, ахборотлар ва нутқларда бу асарларнинг миллий хусусияти ва халқчиллиги ишончли тарзда кўрсатиб берилди. Халқ ижодининг бу дурдонаси бизнинг давримизда ҳам катта тарбиявий аҳамиятга эга эканлиги таъкидлаб кўрсатилди. Алпомиш ва Барчиннинг қаҳрамонона образлари — халқнинг душманга қарши курашда жасурлиги ва сабот-матонатининг, жонажон ўлкага муҳаббатининг, дўстлик ва садоқат каби олижаноб туйғуларнинг ифодасидир.

Докладчилардан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси профессор А. К. Боровков, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тил ва адабиёт институтининг старший илмий ходими филология фанлари кандидати Ҳ. Т. Зарипов, СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси В. М. Жирмунский ва бошқалар, шунингдек музокарада сўзга чиққан ўртоқлар «Алпомиш»нинг келиб чиқиши ҳақида гапириб «Алпомиш» эпоси пайдо бўлган вақт, жой ва шароит масаласини кенгайтирдилар ва аниқладилар.

Шу билан бирга докладчилар ва нотиқлар прогрессив демократик ғоялар эгаси бўлган халқ оммаси билан реакцион феодал ҳукмронлар ўртасидаги «Алпомиш» учун олиб борилган курашни кўрсатиб бердилар. Алпомиш ҳақидаги эпоснинг ривожланиш жараёнида оқинлар янги прогрессив тушунчалар киритдилар ва бу тушунчаларни ифодаловчи образлар, формалар яратдилар. Аммо айрим ҳолларда эпосга уни ўз манфаатларига мослаштириб олишга уринган эксплуататор социал гуруҳларнинг қарашларини акс эттирувчи кайфиятлар ҳам кириб қолди. Лекин бу реакцион кайфиятлар эпоснинг ғоявий-бадиий асосига путур етказа олмайди. Умуман олганда «Алпомиш» чуқур халқчил асардир. Бир вақтлар айрим танқидчилар ва адабиётшунослар «Алпомиш»ни бой феодаллар асари деб кўрсатишга уринган эдилар. Лекин бу уринишлар натижа бермади. Чунки бу уринишлар олдиндан янглиш қарорга келишга ва достонга янглиш изоҳ беришга асосланган эди.

Кун тартибининг иккинчи моддаси юзасидан — «Алпомиш» эпоси поэтик хусусиятининг ўзига хослиги проблемаси ҳақида филология фанлари кандидатлари М. И. Богданова (Москва), М. Шайхзода (Ўзбекистон), таржимон шоир Л. М. Пеньковский (Москва) ўртоқлар доклад қилди.

Халқ эпик услубида яратилган асар сифатида «Алпомиш» ўзига хос хусусиятларга эга. Бу хусусиятлар достоннинг кўп жанрли эканлигидан иборатдир. Достонда халқ лирикасининг элементлари, насиҳатомуз дидактик поэзия элементлари мужассамлашган, фольклор поэтикасининг хилма-хил приёмларидан фойдаланилган.

Кенгашда ҳал этилган учинчи проблемага — «Алпомиш» («Алпамис») эпосининг миллий версиялари проблемасига — Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси профессор Н. С. Смирнова, илмий ходим Т. Солиқов (Қозоғистон), филология фанлари кандидатлари И. Сагитов (Қорақалпоғистон), М. Афзалов (Ўзбекистон), А. Валитова (Москва), Х. Ярмухамметов (Татаристон АССР), А. Кереев (Бошқирдистон) ва илмий ходим С. Суракозов (Олтой) ўртоқларнинг доклад лари бағишланди.

СССР Фанлар академияси, Совет Иттифоқи халқлари эпослари бўйича координация комиссиясининг раиси профессор В. И. Чичеров ўзининг сўнгги сўзида шу нарсани кўрсатиб ўтдики, кенгаш Ўрта Осиё, Қозоғистон, Олтой, Волга бўйи халқларининг эпик ижоди соҳасида махсус иш олиб бораётган олимларга кўп нарсани ўргатди. Кенгаш халқ эпоси ҳақида аниқ ва равшанроқ тасаввур берди, кўпгина умумий назарий масалалар устида фикр юритишга кенг имконият очди. Кенгаш регионал бўлса ҳам кенгроқ аҳамиятга эгадир.

Кенгаш сўнгги йилларда ёзиб олинган «Алпомиш» эпосининг катта қимматга эга эканлигини кўрсатиб ўтди. Турли халқларда шу вақтгача ёзиб олинмаган ва фанга маълум бўлмаган кўпгина вариантлар борлигини ҳисобга олиб, ҳали номаълум бўлган вариантлар текстини ёзиб олишни давом эттириш тавсия этилди.

«Алпомиш» поэмасининг илгари нашр этилган китобларини ҳозир топиш анча қийин бўлиб қолди ва уларда айрим камчиликлар ҳам бор. Кенгаш «Алпомиш» эпосининг ҳам академик, ҳам илмий-оммавий нашрини тайёрлаш зарур деб ҳисоблади. «Алпомиш» эпосини турли миллатлар: ўзбек, қорақалпоқ, қозоқ миллий версияларида, шунингдек олтойликлар, татар ва бошқирдларнинг Алпомиш тўғрисидаги достон ва ҳикояларини айрим томлар сифатида нашр эттириш истаги билдирилди. Китобхонларнинг кенгроқ доирасини таништириш мақсадида бу асарни рус тилида ҳам нашр қилиш тавсия этилди.

Лойиҳаси тузилаётган «СССР халқлари эпоси» сериясига «Алпомиш» эпосини ҳам айрим том сифатида киритиш зарур деган фикр билдирилди.

Шунингдек «Алпомиш» эпоси юзасидан кенгаш материалларини нашр этиш зарур деб топилди. Бу тўпламга докладлар ва ахборотлар, кенгаш кундалиги ва редакцион сўзбоши киритилиши лозим.

Машҳур оқинлардан ёзиб олинган ўзбек, қозоқ, қорақалпоқ, татар, бошқирд, олтой халқ поэтик ижодининг энг яхши асарларини нашрга тайёрлаш ишларини давом эттириш тўғрисида таклиф киритилди. «Алпомиш» эпосини чуқур ўрганишни давом эттириш билан бир вақтда халқнинг бошқа эпик достонларини йиғиш ва текшириш бўйича ишларни кенг йўлга қўйиш керак. (ЎзТАГ).

Бу йил мамлакатга 500 минг тонна пахта берамиз

ПАХТА ТАЙЁРЛАШ СУРЪАТИ БЎШАШТИРИЛМАСИН!

* * *

Октябрь районида пахтани машинада териш плани барбод этилмоқда

«Пахта» МТСининг коллективи ўтган йил пахтани машина билан теришда яхши ташаббус кўрсатиб, кўзга кўринарли анча иш қилган эди. Жумладан, МТС зонасидаги колхозларда 1580 тонна пахта ва қарийб 400 тонна кўрак машинада териб берилди.

Айрим колхозларда пахтани машина билан териш ишлари яхши уюштирилиб, янада катта ютуқларга эришилди. Масалан, Киров номли колхозда 900 тоннадан кўпроқ, яъни ялпи ҳосилнинг 49 проценти машиналар билан терилди. Агар МТС зонасидаги колхозларда ишлатилган 52 та машинанинг ҳар бири билан 37 тоннадан пахта ва кўрак терилган бўлса, Киров номли колхозда ҳар бир машинанинг иш унуми 40 тоннадан ошиб кетди.

Бундан ташқари, пахтани машина билан териш колхозларда ишлаб чиқариш харажатларини кескин камайтиришга ҳам ёрдам берди. Чунки машинада ҳар тонна пахтани териш ҳаражатлари 70-80 сўмдан ошмайди. Агар бунга машинага хизмат кўрсатган колхозчиларга ёзиладиган меҳнат кунлари қиммати қўшилса, ҳар тонна пахтани териб олиш харажати 100-120 сўм ўртасида бўлади.

МТС коллективи ўтган йилги тажрибаларни янада такомиллаштириб, бу йил пахтани машина билан теришда янада кескинроқ бурилиш ясаш вазифасини ўз олдига қўйди. Агар ўтган йил 1000 гектардан сал кўпроқ ердаги пахта машина билан терилган бўлса, бу йил 2600 гектар ердаги пахтани машина билан териш планлаштирилди. Шунга мувофиқ ўтган йилги 52 машина ўрнига бу йил 100 машина билан пахта териш қатъий қилиб қўйилди.

Пахтани машина билан териш юзасидан шу йил 26 июлда бўлиб ўтган районлараро кенгашда МТС коллективи ва зонадаги колхозлар бу йил кўпроқ майдонда пахтани машина билан териш юзасидан конкрет мажбурият олдилар ва ана шу мажбурият асосида республикамизнинг барча МТС ходимларига қарата мурожаат ҳам қабул қилдилар.

МТС коллективи ана шу мажбуриятни бажариш юзасидан тегишли ташкилий ва техник тадбирларни амалга оширишга ўз вақтида киришди, янги машиналар келтирилди ва терим мавсуми бошлангунча 99 та ҳар хил маркадаги машиналар ремонтдан чиқарилди.

Колхозларда ҳам пахтани машинада теришга тайёргарлик кўриш тадбирлари белгиланди. Айрим колхозлар бу соҳада яхши ишладилар. Киров номли колхозда машина теримига 500 гектар ер ажратилган бўлса, бу топшириқ ошириб бажарилди. 630 гектар ердаги ғўза ўз вақтида дориланди ва 18 сентябрдан машина билан пахта териш нормал равишда бошлаб юборилди. Агар 28 сентябргача МТС зонасидаги колхозларда машинада 340 тонна пахта терилган бўлса, шундан 250 тоннаси Киров номли колхозда терилди. Бу колхозда машиналар билан ҳар куни йиллик планнинг камида 1,25 проценти миқдорида пахта терилмоқда. 28 сентябрь куни колхозда қарийб 600 киши 26 тонна пахта терган, 17 машинада терилган пахта ҳам 26 тонна бўлган. Машиналарда жами 32 киши ишлаб ҳар бирининг меҳнат унуми ўрта ҳисобда 800-900 килограммданга тўғри келмоқда. Бу колхозда ялпи ҳосилнинг ярмини, яъни 1000 тонна пахтани машина билан териш планлаштирилган.

Лекин машина билан пахта теришга ҳамма колхозларда шундай тайёргарлик кўрилди деб айта олмаймиз. Аксинча, кўпгина колхозларнинг раҳбарлари турли баҳоналар билан планлаштирилган майдонни камайтиришга уриндилар. Масалан, Сталин номли колхозда 600 ўрнига 400 гектар, Молотов номли колхозда 300 ўрнига 200 гектар майдон ажратилди, холос. Умуман олганда, МТС зонаси бўйича 2600 ўрнига 2100 гектар майдондаги пахта машина билан териш учун ажратилди.

Ҳаммадан ачинарли жойи шуки, район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари МТС коллективи ташаббусини қўллаб-қувватлаш ўрнига, айрим колхоз правлениелари томонидан пахтани машина билан териш ишига бўлаётган нотўғри муносабатни маъқулладилар, ҳатто айрим раҳбарлар планни янада камайтириш тарафдори ҳам бўлдилар. Райкомнинг МТС зонаси бўйича секретари ўртоқ Азимов, «агар шунча пахта машина билан териладиган бўлса, колхозчилар нима иш қилади», деган тутуриқсиз гапни айтишгача бориб етди.

Пахта МТСи зонасида ҳосилни машина билан териш ишига район ташкилотлари раҳбарлари томонидан бўлаётган ана шундай нотўғри муносабатлар кейинчалик янада хунукроқ оқибатларга олиб келди. Колхоз раҳбарлари далаларни тайёрлаш, айниқса дефоляция ишларига жиддий қаршилик кўрсата бошладилар. Бу ерда барча колхозлар учун типик бўлган бир ҳолни кўрсатиб ўтиш ўринлидир. Сталин номли колхоз правлениеси заҳарли дориларни сотиб олиш ва олиб келиш ишларини атайин кейинга судраган. Бу тўғрида гап борганда колхоз раиси ўртоқ Далибоев «пулимиз йўқ» деб дудмал жавоб берган. Шундан кейин МТС дирекцияси дориворларни насияга олиш масаласини ҳал қилиб берди. Ўртоқ Далибоев яна вож топди, дориворларни ташиб келиш учун машинамиз йўқ, деди. МТС дирекцияси машина юборса, у изига қайтарилди. Натижада дефоляция ишлари қасддан кейинга сурилди. Бундай ҳол бошқа колхозларда ҳам рўй берди.

Пахтаси машина билан териладиган ғўзалар 2-3 та кўсаги очилиши билан дориланиши керак. Айрим ҳолларда ғўза ривожланишининг бу фазаси бошланишидан қисман фарқ қилиши мумкин. Шунга мувофиқ ғўзаларни дорилашда биологик календарь ҳам баъзан эътиборга олиниши лозим. Пахта МТСи зонасидаги айрим колхозларнинг раҳбарлари агротехниканинг ана шу қоидасини рўкач қилиб олиб, табақалаб дорилаш тўғрисидаги фикрни ўзларича нотўғри тушуниб, машинада пахта теришга тайёргарлик қуришни қастдан кечиктирганлар. Натижада Киров номли илғор колхозда ғўзалар 7-10 сентябрда дорилланган бўлса, Сталин номли колхозда 20, Хрушчев номли колхозда 22, Маленков номли колхозда 23-25 сентябрда, яъни ғўза тупларидаги кўсакларнинг асосий қисми очилиб, ғўза барглари обдан дағаллашгандан кейин дориланган. Дорилашнинг бу хилда кечиктирилишига фақат колхоз раисларининг ўжарлиги сабаб бўлган.

Хрушчев номли колхозда 25 гектар майдон бегона ўтлардан мутлақо тозаланмаганлиги сабабли у ерларда пахтани машина билан териш сира ҳам мумкин эмас. Шу фактнинг ўзи колхоз раҳбарларининг машинани бир томонда қолдириб, пахтани қўл билан тердириш тўғрисидаги уринишларидан бири эмасми?! Колхозда 7 гектарли майдоннинг пахтаси машина туширишга бир кун қолганда териб олинган ва сув қўйиб юборилган.

Шунга ўхшаш «Сталинчи» колхозининг 7- бригадасида машина билан теришга ажратилган, дориланиб қўйилган 55 гектар майдондаги ғўзалар терим бошланади деган кундан бир кун илгари суғорилиб, машиналар ишлай олмайдиган қилиб қўйилган.

Сталин номли колхозда 300 гектар ер дориланган бўлса ҳам, 237 гектар майдондаги пахта қўл билан тердириб юборилган. Қолган 63 гектар майдондаги пахта дала бошларида қайрилиш жойлари бўлмагани учун терилмай турипти. 27 сентябрь куни МТС томонидан қайрилиш йўлларини очиб бериш учун бульдозер юборилган. Аммо колхоз раиси ўртоқ Далибоевнинг буйруғи билан бульдозер қайрилиш жойларини текислаш ўрнига кўчани текислаган.

Маленков номли колхозга сентябрь ойининг бошида 15 та машина юборилган. Бироқ бу машиналарнинг механизаторлари иш бошланишини кутиб, ҳамон бекор туриптилар. Бу билан колхоз раҳбарларининг ҳеч қандай иши йўқ. Аксинча улар 200 гектар майдондаги пахтани қўл билан тердириб, ғўзаларни фақат 23-25 сентябрдагина дорилатганлар. Улар машиналарни энди «ишга» солишмоқчи. Колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Норбоевдан, ғўзани нима учун кечикиб дориладингиз, деб сўралганда:

— Ғўза гуллаб турганда дориласак, ҳосил нобуд бўлиб кетади деб ўйлаган эдик, — дейди.

Ҳолбуки, Маленков номли колхоз бу йил 2 минг тоннадан кўпроқ пахта териб олиши керак. Ҳозир 160 колхозчи ва четдан жалб этилган 470 киши пахта термоқда. Демак, оддий ҳисоб шуни кўрсатадики, бу колхозда камида 1300 тонна пахта четдан жалб этилган кишилар қўли билан терилади. Бинобарин, колхоз бунинг учун камида ярим миллион сўм пул сарфлаши керак. Агар машиналар билан ҳеч бўлмаганда 400 тонна пахта терилганда эди, бу харажатни ақалли 160-170 минг сўм камайтириш мумкин бўлар эди. Бундан ташқари, 200 гектар ердаги ғўзани дорилаш учун 13 минг сўмдан кўпроқ пул сарфланган. Машина-ку иккинчи теримни ўтказади. Бироқ иш унуми жуда кам бўлади. Бу кимнинг фойдаси-ю, кимнинг зарари?! Афсуски колхоз раҳбарлари (раиси ўртоқ Сафаров) колхозчиларнинг зўр меҳнати туфайли жамғарилаётган пулни жой-жойига, фойдали ишларга сарф қилиш тўғрисида ўйлаб ҳам кўрмайдилар.

Энгельс номли колхозда 350 гектар майдондаги пахтани 80 киши термоқда. Бу колхозда 150 гектар ер пахтаси машинада териш учун тайёрланган. Колхоз правлениеси ҳисоб-китобнинг бироз фаҳмига бориб, четдан киши чақиришни лозим топмай, умидни кўпроқ машинага қўйиган. Аммо бу колхозга 6 машина ўрнига 3 та машина юборилиб, улардан фақат 2 таси пахта термоқда. 87- сонли машина бузуқ, қисмлари ҳар қаерларда сочилиб ётипти. Уни тузатиб, ишга солиш тўғрисида ҳеч ким, биринчи навбатда МТС раҳбарлари бош қотирмаётирлар.

Молотов номли, Калинин номли, Тельман номли колхозларда ҳам машина терими учун ажратилган ерлардаги пахталар қўлда тердириб юборилган. Умуман олганда, Пахта МТСи зонасидаги колхозларда бу йил пахтани машина билан териш плани бутунлай барбод бўлмоқда. Юқорида санаб ўтилган фактлар бу даъвони тўла тасдиқлайди.

Бунинг сабаби нима?

Бунинг сабаби шуки, Октябрь район партия ва совет ташкилотлари пахтачиликдаги асосий ишларни комплекс механизациялаштириш каби жуда муҳим ишга ғоят юзакичилик билан муносабатда бўлиб келганлар. Улар колхоз раҳбарлари, колхоз активларини прогрессив иш усулларини жорий этишга интилиш руҳида тарбия қилиш зарурлигига етарли эътибор бермаганлар.

Тўғри, район раҳбарлари кейинги кунлардагина пахтани машина билан териш тўғрисида унча-мунча бош қотира бошлаганлар. Бироқ ғоят кечикиб қилинаётган бу ҳаракатдан кўнгилдагидек натижа кутиб бўлмайди. Аксинча, колхоз раҳбарлари амалий ишга келганда найрангбозликдан нарига ўтмаётирлар. Бунга район партия комитетининг секретари ўртоқ Жданов билан Хрушчев номли колхоз раиси ўртоқ Рустамовлар ўртасидаги телефон орқали қилинган суҳбатни мисол қилиб кўрсатамиз.

— Ўртоқ Рустамов, нима учун терим машиналарини ишлатмайсиз? — дейди ўртоқ Жданов.

— Машиналар бузилиб ётипти, — жавоб беради Рустамов.

— Гапингиз нотўғри, — давом этади Жданов, — машиналар ҳаммаси ишлайди, сиз қастдан ишлатмаяпсиз...

— Ишлатиб кўрган эдик, пахта теришининг мазаси йўқ....

— Сиздан машиналарни тезда ишга туширишингизни қатъий талаб қиламан, — жаҳл билан дейди Жданов.

— Ёзма буйруқ берсангиз, шундагина биз пахтани машина билан терамиз, — дейди раис уялмай-нетмай.

Биз шу колхознинг 1- бригадасида 2 та машинанинг жуда яхши пахта тераётганлигини кўрдик. Демак, бу колхозда машинанинг пахта тера олишини райком секретари Жданов ҳам, колхоз раиси Рустамов ҳам яхши билмайди. Пахта МТСи зонасидаги деярли ҳамма колхозларда пахтани машина билан териш ишларига бўлган муносабат ана шундай. Бу эса районда терим суръатининг ғоят суст боришига сабаб бўлмоқда.

Октябрь район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари қишлоқ хўжалигига—колхозларга раҳбарлик қилиш услубларини тубдан қайта қуришлари, колхоз активи ва бутун колхозчилар ҳамда қишлоқ хўжалик мутахассислари ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтиришлари, кадрларни илғор, прогрессив методларни жорий этишга дадиллик билан интилиш руҳида тарбиялашлари, улардаги қолоқлик кайфиятларига қарши кескин курашишлари керак.

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг рейдбригадаси:

А. ХАТАМОВ,
Қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш органлари ходимлари касаба союзи республика комитетининг бўлим мудири.

Е. КОСТИН,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги МТСлар бошқармасининг бош инженери.

Е. КЕЙНОВ,
Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг старший инженери.

А. БОБОЖОНОВ, Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» газетасининг махсус мухбирлари.

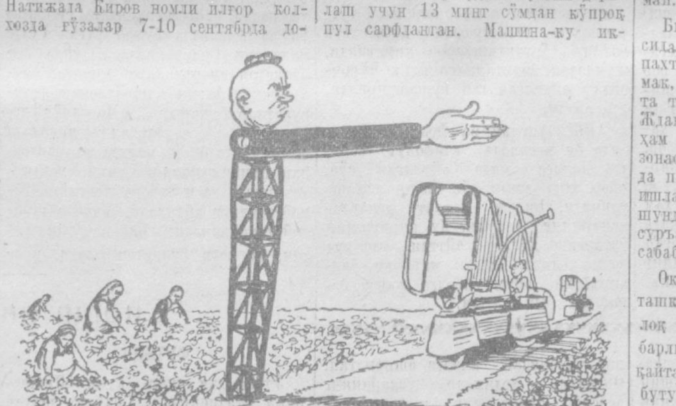

Раис тўсма машинанинг йўлини,
Пахта терсин, уюлсин баланд хирмон.

Тушунмасдан узатмагил қўлингни,
Ўжарликдан сўнг бўласан пушаймон...

М. Воробейчиков чизган сурат.

*

ИККИ ШЕЪР

1. ТЕРИМ МАШИНАСИ ҲАҚИДА

ҚЎШИҚ

Узоқ-узоқлардан кўринар эди
Оқариб бир нарса худди
қир симон.
Қулоққа товуши уринар эди,
Сузарди кемадек уфққа томон.
Шошилдим мен унга, оқарган
нарса,
Қаршимда яркираб бўлди намоён.
Бункери тўларди пахтага юрса,
Терим машинаси сузарди равон.
Рулни қорақалпоқ йигити
тутган.
Машинани ҳайдаб борарди
чаққон.
Рус йигити шонли касбни
ўргатган,
Устозим деб раҳмат айтарди
ўғлон.
Колхозчилар техникадан
шодланиб,
Ёрдамидан бўлардилар миннатдор.
Чаноқларнинг оқ олтини
тўпланиб,
Бункерларга ёғиларди худди қор.
Ишимизда, машина, сен
мададкор,
Терганингдан тоғ-тоғ пахта
уюлсин,
Йиғамиз тез чаноқларда неки
бор,
Элга олтин тортиғимиз мўл
бўлсин.

2. КОЛХОЗЧИ СЎЗИ

Қуёш каби ҳаётбахш, равшан
Ленин йўли — менинг бахт
йўлим.
Бахтли ўзбек пахтакориман,
Ватан меҳри билан шод
кўнглим,
Пахта экиб бўлдим миришкор,
Меҳнат эрур шону-шуҳратим.
Мирзачўлни этган чаманзор,
Партиямдир кучу-қудратим.
Меҳнат билан ҳосил гуркирар,
Меҳнат билан қучдим
шараф-шон.
Ерларимда мўл ҳосил унар,
Далаларим сахий, бепоён.
Чаман-чаман очилди пахта,
Мирзачўлнинг оппоқ олтини.
Мажбурият олганмиз катта,
Бажарамиз албатта уни.
Ишлар букун йигит ва қизлар,
Катта-кичик тер тўкар бу он,
Кенг далада чаноқ-юлдузлар
Яшнаб, бизни теринг, дер
чаққон.
Мўл ҳосилдан тузаман карвон,
Пахта — менинг
шону-шуҳратим,
Мирзачўлни этган гулистон,
Оддий ўзбек, колхозчи отим.

Абитой ТУРУМБЕТОВ.

* * *

Илғор колхоз даласида

«Ленин йўли» колхози областдаги йирик ва юқори ҳосилли пахтакор колхозлардан бири. Бу колхоз ҳар йили бутун Ўрта Чирчиқ районининг тайёрлайдиган пахтанинг 20-22 процентини етиштиради.

Колхоз аъзолари бу йил 1650 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан шартномадаги 28 ўрнига 30 центнердан ҳосил топшириш учун мусобақалашмоқдалар. Улар партия, халқ, Ватан олдида олган мажбуриятларини шараф билан бажариш учун фидокорлик билан меҳнат қилиб, мўл-кўл ҳосил етиштирдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 39 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақани тобора қизитиш, 5, 10 ва 15 минг килограммчилар қаторини тинмай ўстириш, илғорлар тажрибасини кенг ёйиш, шу билан бирга, терилган пахталарни пешма-пеш давлатга топширишни намунали уюштириш натижасида колхозда 2 октябргача йиллик пахта тайёрлаш плани 52 процент бажарилди. Ҳозир ҳар куни 2 ва 2,5 процент миқдорида пахта териб топширилмоқда. Колхозчилар йиллик пахта тайёрлаш планини энг узоғи билан 25 октябргача, ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятни 7 ноябргача бажариб, давлатга камида қўшимча 8 процент пахта топшириш учун терим ишларини янада кучайтириб юбордилар.

Колхознинг Қанди Бегзатов, Мирза Шарипов, Раззоқ Нажимов ва Мамат Ғафуров ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ҳозиргача йиллик пахта тайёрлаш планини 55, 60 ва 65 процентга етказиб бажардилар. Ўртоқ Қанди Бегзатов бошчилик қилаётган бригадада терим ишлари, айниқса яхши уюштирилган. Бу илғор бригада аъзолари 2 октябргача 92 гектар ернинг ҳар гектаридан 28 центнердан пахта топшириб, йиллик планни 65 процент бажардилар. Улар йиллик пахта тайёрлаш планини энг узоғи билан 18 октябргача бажариш ва 7 ноябргача эса давлатга камида 30 процент миқдорида қўшимча пахта етказиб бериш учун курашмоқдалар.

Колхозда 1124 киши пахта тераётир. 129 киши 10-15 минг килограммчилар ҳаракатига қўшилиб ишда ҳаммага намуна бўлмоқда. Шунинг учун ҳам бу колхозда кундалик нормани бажармаган биронта ҳам теримчи йўқ. Кўп минг килограммчилардан Замира Абдусатторова, Гулзор Қосимова, Унсун Мингбоева ва шулар каби кўплаб теримчиларнинг ҳар бири ҳозиргача 7, 8, ҳатто 9 тоннага етказиб пахта тердилар.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти кўп минг килограммчилар ҳаракатини янада кенгайтириш учун зарур бўлган барча тадбирларни кўрмоқда. Мавсум бошлангандан бери теримчиларга вақти-вақтида пул ва ғалла аванси берилиб турилипти. Жумладан, 1 октябргача колхозчиларнинг ишлаган меҳнат кунларига 334600 сўм пул ва 66 тонна ғалла аванси берилди. Шунингдек, шаҳардан бориб, пахта теримида колхозчилар билан ёнма-ён туриб, фидокорлик билан меҳнат қилаётган ёрдамчиларга ҳам ҳозиргача 198 минг сўм миқдорида ҳақ тўланди. Бу тартиб эса колхозда пахта теримини янада қизитишга катта ёрдам бермоқда.

Колхоз бошланғич партия ташкилоти пахта йиғим-терими ва тайёрлашда эришилаётган ютуқларни мустаҳкамлаш учун зарур тадбирларни тўла амалга оширмоқда. Илғорлар тажрибаси кенг ёйилмоқда. Ҳар бир бригада ва звенонинг ўз зиммасига олган мажбуриятини ошириб бажаришга эришиш учун конкрет тадбирлар белгиланмоқда. Орқада қолаётган айрим бригада ва звеноларга амалий ёрдам берилаётир. Далада иссиқ овқат ташкил қилинган, кўчма ва марказий болалар боғчалари ишлаб турибди. Илғор бригадалар учун таъсис этилган кўчма Қизил байроқ ҳозир ҳар гектар ердан 28 центнердан ҳосил топшириб, йиллик пахта тайёрлаш планини 64 процент бажарган Раззоқ Нажимов бошлиқ бригада аъзоларининг қўлларида.

Бригада ва звеноларда колхоз партия ташкилоти томонидан тайинланган 24 та агитатор ишламоқда. Агитаторлар бригада ва звеноларда «Жанговар варақа»лар чиқараётирлар, колхозчиларнинг дам олиш пайтларида улар ўртасида турли темаларда суҳбатлар ўтказиб, лекциялар уюштирмоқдалар. Агитаторлардан Эшпўлат Маҳамадиев, Салом Низомов ва Минаввар Арслонов ўртоқлар бошқаларга намуна бўлаётирлар. Улар колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни олиб бориш билан бирга, ўзларига берилган кундалик терим топшириғини ҳам ошириб бажараётирлар.

Илғор «Ленин йўли» колхозининг аъзолари ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай, қисқа муддатларда териб олиш учун райондаги Максим Горький номли колхоз аъзолари билан мусобақалашмоқдалар. Колхоз аъзолари ана шу мусобақада ғолиб чиқиш учун барча кучларни тўла сафарбар этганлар.

А. ПУЛАТ.

Қизил байроқли бригадада

Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхозининг пахтакорлари Улуғ Октябрнинг 39 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, мўл ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун курашни кучайтирмоқдалар.

Бригадалараро мусобақада ўртоқ Жаббор Агалиев бошлиқ бригада аъзолари олдинда бориб, ҳар куни пахта тайёрлаш планининг 2,75-3 проценти миқдорида пахта топшираётирлар. Илғор теримчилардан А. Шокирова, С. Мусаева, Г. Мовлудова ўртоқлар ҳар куни 200 килограммга етказиб пахта тераётирлар. Бригада пахта йиғим-теримининг дастлабки куниданоқ эришаётган муваффақияти учун колхоз правлениесининг кўчма Қизил байроғини олиш шарафига эришди.

Илғор пахтакорлар социалистик мусобақани янада кучайтириб, 66 гектар майдоннинг ҳар бир гектаридан 40 центнердан пахта топшириш учун курашаётирлар.

М. САНГИРОВ.

Улуғ байрам шарафига

(Редакцияга келган хатларга обзор)

Ҳозирги кунларда барча колхоз ва совхоз далаларида ёз бўйи фидокорона меҳнат қилиб етиштирилган мўл ҳосилни қисқа муддат ичида йиғиб-териб олиш ҳамда Улуғ Октябрь революциясининг шонли 39 йиллик байрамини муносиб нишонлаш учун ўзаро социалистик мусобақа кенг қизитилмоқда. Редакциямизга газетхонлар томонидан юборилаётган хатларда пахта йиғим-терими суръатининг кун сайин оширилаётгани ва нобудгарчиликка йўл қўймаслик юзасидан олиб борилаётган тадбирлар ҳақида ҳикоя қилинади.

Областимизда янги районлардан ҳисобланган Бўстонлиқ районида ҳам бу йил пахтадан юқори ҳосил етишди. Ҳозир бу район пахтакорлари йиғим-терим суръатини кун сайин ошириш билан пахта тайёрлашда областда олдинги ўринларда бормоқдалар. «Фрунзе номли колхозда, — деб ёзади шу районлик газетхон ўртоқ **А. Раҳимбердиев**, — бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Колхознинг Мирзали Бердалиев бошлиқ бригадасининг аъзолари 65 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнердан пахта олиш учун курашаётирлар. Бригада ва колхозда илғор теримчилар сонининг кун сайин кўпайиши колхоз бўйича ҳар куни йиллик планнинг 3-4 проценти миқдорида пахта топшириш имкониятини бермоқда. Районда илғор ҳисобланган бу колхозга Бўстонлиқ район ижроия комитети ва Ўзбекистон КП район комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди.

Октябрь районидаги Каганович номли колхоз пахтакорлари бу йил икки минг гектар ерга чигит экиб, гектаридан 40 центнердан ҳосил топшириш учун курашмоқда. Газетхон ўртоқ **А. Набижонов** ана шу колхозда пахта йиғим-терими тобора қизитилаётгани ҳақида ёзади. Верхне-волинск районидаги К. Маркс номли колхознинг Ж. Бадалов бошлиқ бригадаси далаларида, — деб ёзадилар **Қ. Нуралиев** ва **Н. Эргашев** ўртоқлар, — пахта терими қизғин давом этмоқда. Мавсумда 12 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олган М. Сулаймонова, шунингдек Г. Тангриева, У. Нуралиева каби илғор теримчилар ҳар куни хирмонга 120-140 килограммдан ошириб пахта топширмоқдалар.

Газетхонлардан ўртоқ **Н. Охунов** ўз хатида Бекобод районидаги Дзержинский номли колхознинг У. Холматов, Н. Асроров, А. Жониқулов, Х. Гинаев ва Н. Синдаров ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳозиргача мажбуриятнинг 50-60 процентдан ортиқ миқдорида пахта топширилганлиги тўғрисида хабар қиладилар.

Шунингдек, **Х. Мусурмонкулов, А. Қурбонов, С. Мўминов, У. Каримов, Ғ. Алибоев, М. Холдоров** каби газетхонлар ўз хатларида Чиноз районидаги Хрушчев номли, «XIX партсъезд», Будённий номли, Сталин номли, Ворошилов номли колхозларнинг кўпчилик бригадасида илғор теримчилар сонининг тобора кўпайиб бориши ва бу билан пахта топшириш суръатининг кескин даражада ўсаётганлиги ҳақида ёзадилар.

Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхозда колхоз аъзоларининг 80 процентдан кўпроғи йиғим-теримга сафарбар қилинган. Бу эса пахта топшириш суръатини ошириш имкониятини бермоқда. Газетхон ўртоқ **А. Мирзаҳмедов** ўз хатида шу колхозлик Қ. Одилова, О. Йўлдошева, О. Раҳимов каби ўртоқларнинг ҳар куни 140-150 килограммдан ошириб пахта тераётганини хабар қилади. **К. Нуранов, А. Арслонов, Т. Хайдаров, Т. Шералиев, А. Холматов, З. Отахонова** ва **Н. Саидов, Я. Исматов, Т. Муродов, У. Мамасолиев** каби газетхонлар ҳам Сирдарё районидаги «Ленинобод», Каганович номли, «XIX партсъезд» ҳамда Бўка районидаги Маленков номли, Верхне-волинск районидаги Ленин номли, Карл Маркс номли колхозларидан ёзган хатларида пахта йиғим-териминининг кун сайин қизғин тус олаётгани ва илғор теримчиларнинг кўпаяётганини кўрсатиб ўтганлар.

Мирзачўл районидаги «Қизил юлдуз» колхозининг Иброҳим Юсупов бошлиқ 1-бригада аъзолари, — деб ёзади газетхон ўртоқ **А. Юсупов**, — бу йил 35 ўрнига 40 центнердан пахта топшириш мақсадида ўзаро социалистик мусобақани кенг қизитиб ишламоқдалар. Ғани Хуршидов бошлиқ бригада аъзолари ҳам пахта тайёрлаш йиллик планини 20 октябргача бажариш учун барча тадбирларни амалга ошираётирлар.

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1956 йил 4 октябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Пискент	0,60	51,06	Янгийўл	1,04	42,60
Оҳангарон	0,76	50,95	Чиноз	0,96	42,03
Оржоникидзе	1,68	48,15	Гулистон	0,41	41,53
Ўртасарой	0,79	47,38	Оққўрғон	1,01	41,32
Бўстонлиқ	1,64	47,35	Октябрь	0,78	40,78
Мирзачўл	0,69	46,59	Ўрта Чирчиқ	0,56	40,10
Юқори Чирчиқ	0,73	45,53	Боёвут	0,76	37,59
Сирдарё	0,35	44,39	Калинин	1,19	35,47
Верхне-волинск	0,77	43,41	Бекобод	0,58	35,31
Бўка	0,79	43,32	Қуйи Чирчиқ	0,54	33,59

Область совхозларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1956 йил 4 октябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Совхозлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Совхозлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
6-«Кўкорол»	1,25	46,44	2-«Далварзин»	0,64	34,96
«Дружба»	0,57	43,81	3-«Боёвут»	0,61	34,95
«Малик»	0,69	42,72	1-«Фарҳод»	—	34,89
Булганин номли	0,29	39,89	«ЎзССР беш йиллиги»	0,54	33,59
1-«Боёвут»	0,92	37,94	4-«Боёвут»	0,37	32,67
«Оққўрғон»	1,52	35,12	1-«Далварзин»	0,29	30,98
4-«Вревский»	0,34	35,08	Бушуев номли	0,37	25,34

СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепилов Нью-Йоркка келди

НЬЮ-ЙОРК, 3 октябрь. (ТАСС). СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепилов бугун самолётда Нью-Йоркка келди. Д. Т. Шепилов хавфсизлик кенгашининг Сувайш масаласига бағишланган мажлисларида СССРнинг вакили сифатида қатнашади.

* * *

Д. Т. Шепилов Нью-Йоркка келиши билан матбуот ва радио вакилларига қуйидаги баёнотни берди:

«Жаноблар, биз, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг аъзолари бўлган бошқа давлатларнинг вакиллари билан биргаликда Сувайш масаласини бу ерда, Нью-Йоркда муҳокама қилмоқ учун Европа ва океандан ўтиб келдик. Совет ҳукумати Хавфсизлик Кенгашининг бўладиган мажлисларига катта аҳамият беради. Хавфсизлик Кенгашининг бу мажлиси олдида Сувайш проблемаси теварагида халқаро вазиятнинг яна кескинлашиб кетишига йўл қўймаслик ва бу масалани тинч йўл билан ҳал қилиш йўлини топиш вазифаси турибди.

Афсуски, Сувайш масаласини «зўравонлик позицияси»га таяниб, ҳал қилишга уриниш ҳали ҳам бор.

Бундай уринишлар замоннинг руҳини, Шарқнинг кенг ерларида жамоатчилик ижтимоий турмушнинг формаларини янгилаш йўлида улуғ ва енгилмас процесслар рўй бераётганлигини тушунмасликдан келиб чиқмоқда. Бу процессларни назар-писанд қилмаслик эса, Сувайш масаласини зўравонлик ишлатиб ҳал қилишнинг ҳар хил ўйланмаган ва амалга ошмайдиган проектларини тузишга олиб келмоқда. Лекин биз, бундай чоралар кўриш тарафдорлари тобора камайиб қола беради, деб умид қиламиз. Нилнинг салқин шабадаси кишига ором бахш этганидек, турмушнинг сабоқлари ҳам Сувайш проблемасини аста-секин, қизишмасдан ва реалистик равишда ҳал қилишга мажбур этади.

Мен шу нарсага чуқур аминманки, биз тенг ҳуқуқлилик ва адолат асосида музокаралар олиб бориш йўли билан, каналдан фойдаланувчи бошқа ҳамма давлатларнинг манфаатлари билан суверен давлат бўлган Мисрнинг манфаатларини бир-бирига тўғри мослаш йўли билан ҳаммамизни ҳаяжонлантириб турган Сувайш проблемасини оқилона ҳал қилиш йўлини топа оламиз.

Хавфсизлик Кенгашидаги умумий ишимизнинг ҳамма қатнашчилари Сувайш проблемасини ҳал этишда жиддий равишда олға силжимоқ учун зарур реализм, ҳамжиҳатлик ҳислари ва ишонч билан иш кўрадилар, деб астойдил умид қиламиз. Совет Иттифоқи Сувайш проблемасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг олижаноб мақсадлари ва тинчликсевар принциплари руҳида ҳал этишга кўмаклашмоқ учун ўзининг қўлидан келган ҳамма чораларини кўришга тайёр.

Мен шу имкониятдан фойдаланиб, Нью-Йорк аҳолисига ва улар орқали Америка Қўшма Штатларининг барча халқига самимий салом ва яхши истакларимни топшираман».

Д. Т. Шепилов Д. Хаммаршельд билан учрашди

НЬЮ ЙОРК, 4 октябрь. (ТАСС). СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепилов 3 октябрда БМТ бош секретари Даг Хаммаршельд ҳузурида бўлди ва у билан узоқ суҳбатлашди.

Д. Т. Шепилов Миср ташқи ишлар министри М. Фавзийни қабул қилди

НЬЮ-ЙОРК, 4 октябрь. (ТАСС). СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепилов 3 октябрда Миср Республикаси ташқи ишлар министри доктор М. Фавзийни қабул қилди ва у билан узоқ суҳбатлашди.

ПРЕЗИДЕНТ СУКАРНО ПЕКИНДАГИ МИТИНГДА НУТҚ СЎЗЛАДИ

ПЕКИН, 3 октябрь. (ТАСС). Бугун бу ердаги шаҳар стадионида Пекин меҳнаткашларининг 30 минг киши қатнашган митинги бўлди. Митингда Индонезия Республикасининг президенти Сукарно нутқ сўзлади.

Митингни Пекин халқ комитетининг раиси Пинь Чжэнь очди. Митингда Хитой Халқ Республикаси раисининг ўринбосари Чжу Дэ, давлат кенгашининг бош министри Чжоу Энь-лай ҳозир бўлдилар.

Президент Сукарно ҳозир бўлганларнинг гулдурос овацияси билан қайта-қайта бўлиниб турган ёрқин нутқида индонез халқининг миллий-озодлик кураши тарихини эслатиб ўтди, империализм ва мустамлакачиликни кескин қоралади. У Осиё ва Африка мамлакатларини жипслаштирган Бандунг конференциясининг муҳим аҳамиятини қайд қилиб ўтиб, Индонезия билан Хитой ўртасидаги дўстлик борган сари мустаҳкамланаётганлигини айтди. У хитой халқининг Тайванни озод қилиш учун олиб бораётган кураши ва Индонезиянинг Ғарбий Ириан устидан ўз суверенитетини тиклаш учун олиб бораётган кураши адолатли кураш эканлигини уқтириб ўтди.

Соғлиқни сақлаш масалалари юзасидан Болгарияда халқаро кенгаш

СОФИЯ, 3 октябрь. (ТАСС). Кеча Сталин шаҳрида соғлиқни сақлаш масалалари юзасидан халқаро кенгаш бошланди. Кенгашнинг ишида Совет Иттифоқи, Болгария, Польша, Чехословакия, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Югославия Федератив Халқ Республикаси, Корея Халқ-Демократик Республикаси ва Руминиянинг соғлиқни сақлаш ходимлари қатнашмоқдалар.

Кенгаш 6 октябргача давом этади.

Жаҳон касаба союзлари Бош кенгашининг VIII сессияси тамом бўлди

СОФИЯ, 3 октябрь. (ТАСС). Бугун Софияда Жаҳон касаба союзлари федерацияси Бош кенгашининг VIII сессияси ўз ишини тамомлади.

Бугунги мажлисда Жаҳон касаба союзлари федерацияси Бош секретари Луи Сайяннинг доклади юзасидан резолюция, Жаҳон касаба союзлари федерацияси раиси ўринбосари Абдулла Диаллонинг доклади юзасидан резолюция, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясига топшириладиган меморандум, атом ва термоядро қуроли ҳамда қуролсизланиш масаласи юзасидан бутун дунё меҳнаткашларига ва касаба союз ташкилотларига қаратилган мурожаат, касаба союзларининг IV Жаҳон конгрессини чақириш тўғрисидаги резолюция, Кипр масаласи ҳақидаги резолюция, Окинава оролидаги аҳвол ҳақидаги резолюция, Камерун проблемалари ҳақидаги резолюция ва бошқа бир қанча ҳужжатлар якдиллик билан қабул қилинди.

Сессия Жазоир касаба союзлари бирлашмасининг ва Мадагаскар меҳнаткашлари касаба союзлари федерациясининг уларни Жаҳон касаба союзлари федерациясига қабул қилиш тўғрисидаги илтимосларини қондирди.

Сессияда Жаҳон касаба союзлари федерациясининг раиси Жузеппе ди Витторио якунловчи нутқ сўзлади. У Болгария касаба союзларига ва бутун болгар халқига сессия қатнашчиларига кўрсатилган меҳмондўстлик учун ташаккур изҳор қилди.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси Бош кенгашининг VIII сессияси тамом бўлганлиги муносабати билан бугун Софияда меҳнаткашларнинг кўп минг киши қатнашган митинги бўлди.

Тўрт араб мамлакати вакилларининг кенгаши

БАЙРУТ, 3 октябрь. (ТАСС). Тўрт араб мамлакати — Сурия, Миср, Ливан ва Иордания вакилларининг кечаги кенгашидан кейин эълон қилинган ахборотда бундай дейилади: Кенгаш қатнашчилари Исроил солдатларининг яқинда Иордания территориясига қилган ҳужумлари сабабли вужудга келган аҳволни муҳокама қилдилар. Кенгаш қатнашчилари, дейилади ахборотда, шу муносабат билан кўриладиган зарур чоралар тўғрисида битимга келдилар.

Кенгаш қатнашчиси — Ливан вакили Фуал Аммун журналистларга берган баёнотида тўрт мамлакат муҳокама қилинган ҳамма масалаларда ва, жумладан, Исроилдан шикоят қилиб, Хавфсизлик Кенгашига биргаликда ариза юбориш масаласида, тўла равишда бир фикрга келганликларини айтди.

«Жур» газетасининг ёзишига қараганда, бу шикоят аризасида Исроилнинг тўхтовсиз агрессия актлари қилаётганлиги Яқин ва Ўрта Шарқда тинчликка хавф туғдирмоқда, дейилади. Тўрт араб давлати, деб ёзади газета, Хавфсизлик Кенгашини Исроилга нисбатан таъсир ўтказмоқ учун қатъий чоралар кўришга чақирадилар.

Большой театр артистларининг Лондондаги гастроллари бошланди

ЛОНДОН, 3 октябрь. (ТАСС). Бугун кечқуруни Лондонда «Ковент-Гарден» Король опера театрида ССР Иттифоқи Давлат Академик Большой театри балет труппасининг гастроллари бошланди. Инглиз томошабинларига совет композитори С. Прокофьевнинг «Ромео ва Жульетта» балети кўрсатилди.

Совет балети усталарининг биринчи томошасини кўрмоқ учун 2 мингдан кўпроқ томошабин тўпланди. Зал томошабинлар билан лиқ тўлган эди. Залда ҳозир бўлганлар орасида Буюк Британия бош министри сэр Антони Иден рафиқаси билан, ҳукумат аъзолари, Буюк Британиянинг кўзга кўринган сиёсий ва жамоат арбоблари, машҳур маданият арбоблари, санъат арбоблари, дипломатия корпусининг аъзолари, матбуот вакиллари бор эди. Спектаклда СССРнинг Буюк Британиядаги вақтинча ишлар вакили А. А. Рошчин ҳам бор эди.

... СССР ва Буюк Британия давлат гимнлари тантанали янграйди. Чироғ ўчади ва бошланган сукунат ичида СССР Давлат Академик Большой театри дирижёри Ю. Файер бошқаришидаги инглиз оркестри ижро этган увертюранинг дилкаш оҳанглари жаранглаб эшитилади. Асосий ролларни Г. Уланова ва Ю. Жданов ижро этган спектакль бошланади. Спектаклда инглиз артистлари ҳам қатнашмоқда.

Бу кеча Англияда аллақачондан бери кутилган эди. Инглизлар балет санъатини севадилар ва унга юксак баҳо берадилар. Инглиз томошабинлари «Ковент-Гарден» театри саҳнасида машҳур рус балеринаси А. Павлова ўйнаганлигини яхши эслайдилар. Англияда рус балет мактаби мисли кўрилмаган юксак санъат намунаси деб ҳисобланмоқда. Большой театрдаги етакчи артистларнинг номлари инглизлар орасида жуда кўп кишига маълумдир. Кўпгина инглиз томошабинлари совет фильмларини кўриб ва бир қанча совет артистларининг инглиз саҳнасидаги ўйинларини томоша қилиб уларнинг юксак ижрочилик санъати билан танишиш имкониятига эга бўлган эдилар. Масалан, Англияда чиқадиган энг йирик газеталардан бири бўлган «Манчестер гардиан» газетасининг махсус мухбири бугун «Галина Уланованинг номи бутун дунёда балет ҳаваскорлари учун афсоналардагидай машҳур ном бўлиб қолди», деб ёзмоқда. Мухбирнинг уқтириб ўтишича, Г. Уланова «ажойиб даражада дадил, гўзал классик техникага эга. У ана шу юксак маҳорат билан бирга ажойиб дид, музикага тушунишни ва чуқур лирикликни намойиш қилади».

Сўнгра мухбир, Большой театр артистларининг гастроллари яқинда СССРга гастролга борадиган «Сэдлерс Уэллс» деган инглиз балет труппасининг ижодий тараққиётига яхши таъсир кўрсатади, деб ёзади.

Миллионларча оддий инглизлар совет артистларининг буюк Британияга келишини Англия билан СССР ўртасидаги дўстона алоқаларни мустаҳкамлаш йўлидаги яна бир қадам деб баҳоламоқдалар. Машҳур инглиз радио ва телевидение арбоби Жильберт Хардингнинг «Иллюстрейтед» журналида ёзишича, у «Большой театр балетининг яқинда Англияга келиши ҳақидаги хабарни эшитиб жуда қувонган, чунки бу — Буюк Британия ва СССР халқларини бир-бирлари билан яқинлаштириш ишига хизмат қилади».

Бугунги спектакль бошланиши олдидан артистлар Инглиз-Совет дўстлиги жамиятидан табрик телеграммаси олдилар. Телеграммада «жаҳон маданиятини ривожлантиришдан ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашдан иборат бўлган олижаноб ва буюк ишда» совет артистларига муваффақият тилаб изҳор қилинган истаклар билдирилади.

Совет артистлари гастролларга тайёргарлик кўриш вақтидаги турли қийинчиликларни бартараф қилиш йўлида ғоят катта куч-ғайрат сарфладилар. Об-ҳаво жуда ноқулай бўлганлиги сабабли чўзилиб кетган йўл вақтида чарчаб қолганликларига қарамай, бутун артистлар труппаси дам олмай қунт билан ишлади, артистлар учун янги бўлган саҳнада ва янги шароитда ишлашни ўргандилар, инглиз артистлари билан оммавий чиқишларни машқ қилди. «Ковент-Гарден» театрининг ходимлари ҳам инглиз жамоатчилиги ғоят қизиқиб ва эътибор билан қараётган гастролларнинг ўз вақтида бошланишини таъминлаш учун бор кучларини сарфладилар.

К. БЕЛЯЕВ.

СУВАЙШ МАСАЛАСИ ТЎҒРИСИДА ДАЛЛЕСНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВАШИНГТОН, 3 октябрь. (ТАСС). АҚШ давлат секретари Даллес кеча матбуот конференциясида сўзлаб, Сувайш масаласи ҳақида гапирди.

Қўшма Штатлар билан Англия ва Франция ўртасида «Сувайш каналидан фойдаланувчилар уюшмаси» деган уюшмага доир масалага қандай қараш тўғрисида «ихтилоф» ёки, лоақал «тафовут» бор деган хабарларни шарҳлаб берсангиз экан, деган илтимосга жавобан Даллес, бу масалага қарашда ҳақиқатан баъзи бир тафовут бор, деди. Фикрларимиз, деди у, бир-бирларимизникига унчалик тўғри келмаётган бошқа проблемалар ҳам бор. Масалан, Осиё ва Африкада мустамлакачилик проблемаси деган проблема бор. Қўшма Штатларнинг бу проблемадаги «алоҳида роли», деди Даллес, «бизнинг ўз сиёсатимизда бошқа мамлакатларнинг сиёсатига ҳамма жиҳатдан хайрихоҳ бўлишни биз учун номақбул иш қилиб қўяди».

Матбуот конференциясидан сўнг орадан кўп ўтмай, давлат департаментининг вакили Уайт, Даллеснинг матбуот конференцияси тўғрисидаги стенография ҳисоботига баъзи ўзгартишлар киритилди, жумладан, мустамлакачилик тўғрисида айтилган гап бўшаштирилди, деб айтди.

АҚШ, Англия ва Франция ўртасида бу масалада «тафовут бор», деб Даллес гапида айтилган сўз, «бор эди» деган сўз билан алмаштирилди. Бироқ, давлат департаментининг вакили, бу киритилган ўзгартиш Даллес айтган тафовут энди қолмади, деган маънони билдирадими, деган саволга жавоб беришдан бош тортди.

Мирзачўлдаги маданият уйида бичув-тикув тўгараги ишлаб турибди. **Суратда:** тўгарак раҳбари ўртоқ **З. И. Гоголь** (ўнгдан учинчи) тўгарак аъзолари билан машғулот ўтказмоқда.

И. Гильдин фотоси.

Далада савдо

Янгийўл районидаги «XVIII партсъезд» сельпосининг Молотов номли колхозда хизмат қилаётган 4-магазини мудираси Тожихон Мадазимова 12 йилдан буён савдо системасида хизмат қилиб, йиллик планни доим ортиғи билан бажариб келаётир.

Мадазимова харидорлар билан яхши муомалада бўлади, магазинни доим тоза тутади, саноат молларининг бузилиб қолишига асло йўл қўймайди. Совет савдоси қоидаларига тўла амал қилинаётгани учун ҳам, товар обороти плани ортиғи билан бажарилмоқда. Масалан, август ойи топшириғи 130 процент миқдорида бажарилди.

Колхозда пахта йиғим-терими бошланиши биланоқ теримчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш мақсадида алоҳида кўчма дўкон ташкил қилинди. Дўкон колхоз правлениеси томонидан яхшилаб жиҳозланди.

Ҳозир ўртоқ Мадазимова колхознинг ҳамма бригадаларига чиқиб, озиқ-овқат ва саноат моллари билан савдо қилмоқда. Бригада аъзолари савдонинг бевосита далада ташкил этилганидан бениҳоя хурсанд бўлмоқдалар.

Ҳ. ЭРАЛИЕВ,
Д. СОДИҚОВ.

Пахтакорларга маданий хизмат

Октябрь район ижроия комитетининг маданият бўлими пахта йиғим-терими даврида пахтакорларга маданий хизматни яхшилаш учун бир қанча тадбирларни белгилаб чиқди ва уларни ҳозир амалга оширмоқда. Район маданият уйининг бадиий ҳаваскорлар тўгараги колхозчиларга концертлар қўйиб бермоқда. Концертда ўзбек, қозоқ, украин, рус халқларининг қўшиқ ва рақслари, совет композиторларининг асарлари бор. Дала шийпонларида турли темаларда лекциялар, суҳбатлар ўтказилмоқда, «Жанговар варақа»лар, фото-витриналар, фото-монтажлар чиқарилмоқда. Райондаги колхозларнинг партия ташкилотлари бу ишларга катта ёрдам бераётир. Дам олиш пайтларида район кутубхонасининг ходими ўртоқ Катя Ли колхозчиларга янги газеталардан ўқиб беради.

Район маданият бўлими ихтиёридаги олти киноустановка ва икки кинопередвижка пахтакорларга турли кинофильмлар кўрсатмоқда. Пахтакорлар учун ташкил этилган агитмашина яхши хизмат кўрсатмоқда. Унда лекторлар киномеханик, кутубхоначи ва бошқалар бор.

А. ЖАЛОЛОВ.

„Социалистик Ўзбекистон" журналининг янги сони

«Социалистик Ўзбекистон» журналининг 9-сони босмадан чиқди. Журнал «3.000.000 тонна пахта учун» сарлавҳали бош мақола билан очилади. Ўзбекистонда биринчи марта пахта байрами қандай ўтганлиги ва Москвада бўлиб ўтган СССР халқлари Спартакиадаси, унда Ўзбекистон спортчилари эришган муваффақиятларни ифодаловчи фотосуратлар босилган. «Мирзачўл чечакмоқда» сарлавҳали мақолада Мирзачўлда янги колхоз ва совхозлар ташкил қилиш учун моддий-техника базаси тобора кенгайиб бораётганлиги айтилади. Мақола шундай тамомланади: «Бир неча йил ўтгач, бу води Гулистон води, мўлкўлчилик кони деб атала бошлайди».

Шунингдек, журналда фан ва техника янгиликлари, Совет Иттифоқига меҳмон бўлиб келган ҳинд санъаткорларининг Ўзбекистонда бўлганлигига оид мақола ва фото-суратлар берилган.

Журналнинг юмор саҳифасида Л. Шабшайнинг «Айиқ» сарлавҳали масали, шунингдек доим ҳаммага маълум бўлган ҳақиқатни такрорлайверадиган мажлисбоз ҳамда чорвачиликни ривожлантиришга бефарқ қаровчи айрим ходимларни танқид қилувчи танқидий шеър ва расмлар бор.

ХОДИСА 24 соат ичида

Шаҳар милиция бошқармасининг биноси ичига жойлашган бу оддийгина хона бошқа хоналардан шуниси билан фарқ қиладики, бу ерда телефон трубкаси тез-тез жиринглаб туради: хонага ҳар томондан турли хил кишилар телефон қилиб турадилар. Биров муҳим бир маълумотни сўраб билмоқчи бўлса, иккинчи бир киши ёрдам сўраб мурожаат қилади, учинчи бир киши эса бахтсиз ҳодиса рўй берганлиги тўғрисида хабар қилади. Уларнинг ҳар бирига ўзига хос жавоб-муомала қила билиш, зарур бўлган тақдирда йўл-йўриқ кўрсатиш, зарур чора ва тадбирларни амалга ошира билиш лозим.

Навбатчилар хонасидагиларнинг иши ҳар куни эрта билан соат 10 дан бошланади. Бугун милиция капитани Пўлатов, лейтенант Баканов, старший лейтенант Волгин, Моторин каби ўртоқларнинг сменаси.

Телефон трубкаси жиринглади:

— Шаҳар бўйича навбатчи капитан Пўлатов эшитади... Нима? Адрес. Визов номери... Яхши.

Пўлатов дам ўтмасдан, яна трубкага қўл чўзади.

— Менга 12-милиция бўлимини беринг... Ўртоқ Безуглов! Пушкин номидаги кинотеатрга «Тез ёрдам» машинаси юборилди. У ерда қандай воқиа рўй берганлигини аниқлаб, дарҳол менга маълум қилинг.

Жуда кўп тошкентликлар, ҳатто анчадан бери шу ерда истиқомат қилувчи кишилар кўпинча у ёки бу кўчанинг қайси томонда жойлашганлигини айтиб бера олмасдан қийналадилар. Капитан Пўлатов Тошкентнинг ҳар бир кўчаси қайси томонда эканлигини, жиноят содир бўлган жойлар қаерда ва қайси милиция бўлимининг территориясига қарашли эканлигини жуда яхши билади. Навбатчи шундай бўлиши керак. Чунки бу ерга ҳар томондан минут сайин турли кишилар телефон қилиб турадилар.

Яна телефон жиринглайди. Бу гал 17-милиция бўлимидан хабар қилдилар: болалар хонасига Шура ва Костя Дмитриевлар келтирилибди. Улар оналари билан бирга кета туриб, йўлда адашиб қолганлар. Шуниси чатоқки, улар уй адресларини яхши билмайдилар.

Дам ўтмасдан навбатчига бир аёл телефон орқали куйиб-пишиб мурожаат қила бошлади:

— Уларнинг номлари Шура ва Костя. Шура олти ёшга қадам қўйди, Костя бўлса тўрт яшар. Фамилиялари Дмитриев. Уларни топишга ёрдам беринглар.

— Хотиржам бўлинг, — деб жавоб қайтаради милиция лейтенанти, — сизнинг болаларингиз ҳозир 17-милиция бўлимида. У ерга қандай бориш керак дейсизми? 4-автобусга ўтирасиз. «Автобаза» остановкасига етганда тушасиз.

Бу воқиа ташқаридан қараганда оддийдек бўлиб туюлса ҳам, шуни унутмаслик кераккки, телефон трубкаси орқали эшитилган товушда ёрдам талаб қилувчи жонли кишиларнинг овози ифодаланади. Буни милиция ходимлари жуда яхши биладилар. Шаҳар бўйича навбатчи милиция ходимлари хулиганларга, безориларга қарши кураш олиб боришда милиция ходимлари ниҳоятда эпчиллик ва жасорат кўрсатаётганликлари тўғрисидаги хабарларни тез-тез билиб турадилар.

... Тошкентга меҳмон бўлиб келган гражданин Ч. радиаторлар сотиладиган магазинни қидириб юрган эди. Пролетарский кўчасига етганида уни бир киши чақириб олиб, ёрдам бермоқчи бўлади. Улар биргаликда кета туриб, йўлда тўсатдан пакетга солиб қўйилган бир пачка пулга дуч келадилар. Шу орада худди ердан чиққан қўзи қориндек яна бир киши пайдо бўлади. Бу фрибгарлар ёлғон-яшиқ гапларни тўқиб, гражданин Ч. нинг ёнидан 666 сўм пулини оладилар ва шу заҳотиёқ «қайтариб» берадилар. Гражданин Ч. ҳайрон бўлади ва қайтариб берилган пачкани очиб кўради. Аммо у ерда пул ўрнига газета солиб қўйилган эди. Бу орада бояги номаълум кишилар қаёққадир ғойиб бўладилар. Шундан кейин гражданин Ч. биринчи бўлим милиционерига мурожаат қилиб, ўғриларни топишга ёрдам беришликни илтимос қилади. Милиционер Жуманов унинг сўзларини диққат билан тинглайди ва бироз кутиб туришини айтади... Бояги ўғрилар яна бояги жиноят содир бўлган жойда пайдо бўлишлари мумкин, деб ўйлаган эди у. Милиционернинг тахмини тўғри чиқди. Ҳақиқатан кўп вақт ўтмасдан, Пролетарский кўчасида бояги фрибгарлардан бири пайдо бўлди. Жуманов эпчиллик билан дарҳол уларни қўлга туширди.

Қоронғилик туша бошлаган эди. Октябрь районидаги 5-милиция бўлимига қарашли территорияда жиноят содир бўлибди. Навбатчи буйруқ беради. Жиноий-қидирув ишларининг опер-уполномочиси старший лейтенант Волгин, илмий-техник бўлим эксперти лейтенант Боканов, қидирувчи итнинг бошқарувчиси лейтенант Боботиллаев ўртоқлар тушган оператив машина дарҳол жиноят содир бўлган жойга етиб келади. Оператив ходимлар торгина кўчадан ўтиб, бўм-бўш бир ҳовлига кириб бордилар. Ҳовлининг ичкари томонида кичкинагина хона бор эди. Жиноят худди мана шу хона ичида бўлган.

Биринчи бўлиб ишга ўртоқ Боботиллаев киришади. У ҳовлининг уёқ-буёғини синчиклаб кўздан кечиргач итни қўйиб юборади. Ит жиноятчиларнинг изини осонлик билан топиб олади ва оператив ходимларни икки қаватли биноси бор қўшни ҳовлига бошлаб чиқади. Лекин ит уйнинг зинаси олдига келгач, жиноятчилар изини йўқотиб, тўхтаб қолади. Афтидан шу ердан жуда кўп одам юриб ўтган бўлса керак. Милиция ходимлари итни иккинчи марта ишга соладилар. Лекин барибир бундан ҳеч қандай натижа чиқмайди.

Шундан сўнг барчанинг умиди эксперт Бокановга қаратилади. Текширув ишлари тамомланмагунча ҳовлидаги ҳеч бир буюм жойидан қўзғатилмаслиги лозим. Синчиклаб текширилиши натижасида ўша ердаги синиқ бир ойна парчасида қандайдир бармоқнинг изи аниқланади. Бу ҳам, албатта, жиноятни аниқлашда муҳим бир деталь бўлиб хизмат қилиши мумкин. Оператив ходимларнинг диққатини яна бир нарса — бир чеккага улоқтириб ташланган мураббо банкаси тортган эди. Банканинг ёнида пичоқчаси ҳам бор.

Масала равшан. Жиноят ўсмирлар томонидан амалга оширилган. Оператив ходимлар ўзларининг асосий бурчларини муваффақият билан бажариб, яна постга қайтдилар.

Шаҳар навбатчилар хонасида яна одатдагидек, ҳаёт бошланади. Милиция бўлимларига тез-тез телефон қилиб, турли хил хабарларни етказиб туришда давом этадилар. Ана шундай хабарлардан бирида Карл Маркс кўчасида тартибни бузган бир «Победа» машинасининг номери айтилди. Пўлатов бу тўғрида дарҳол шаҳардаги барча милиция бўлимларини огоҳлантиради.

— Старший лейтенант Волгин, лейтенантлар Боканов ва Боботиллаевлар, виездга!

Машина оператив ходимларни Ленин райони томон элтиб бормоқда. Чунки иккинчи отделениедан қандайдир оилавий жанжал тўғрисида хабар қилишган эди.

Кўриниб турибдики, оператив ходимларнинг иши ниҳоят қийин ва масъулиятли. Лекин шунга қарамай, улар ўз вазифаларини муваффақият билан бажараётирлар. Ҳар қандай жиноятчиларни ҳам зўр эпчиллик ва усталик билан қўлга туширмоқдалар.

Тонг отди. Навбатчилик муддати тугай деб қолди. Навбатчилар ўзларича бир суткада қандай воқиалар рўй берганлиги, қилган ишларининг аҳамияти, салмоғи тўғрисида ўйлаб кўрар эканлар, ишни бошқа кишиларга топширишга тайёрланадилар. Бироздан сўнг уларнинг ўрнини халқимизнинг тинч ва осойишта ҳаётини қўриқловчи, уларни безорилардан, ўғрилардан ҳимоя қилишни ўзининг Ватан олдидаги асосий бурчи деб билувчи бошқа кишилар эгаллайди.

А. КАРАСИК,
М. ГРЕБЕНЮК.

Спорт янгиликлари

ФУТБОЛ

Ўтган дам олиш куни «Пишчевик» стадионида Тошкент шаҳар кубоги учун «Красное знамя» ва «Локомотив» футбол командалари ўртасида финал учрашув бўлди. Ўйинда «Локомотив» командасининг футболчилари анча активлик кўрсатдилар ва 4:0 ҳисоби билан ғалаба қозондилар.

ШАХМАТ

Яқинда «Таштрам» ва «ГПИ-4» командалари ўртасида шахмат мусобақаси бўлиб ўтди. Мусобақада давлат проект институтининг шахматчилари 3-2 ҳисоби билан ғолиб чиқдилар.

Б. Перевозников.

КЛАССИК КУРАШ

«Динамо» спорт залида «Пахтакор» кўнгилли спорт жамиятининг шахсий команда биринчилиги учун классик кураш бўйича давом этган мусобақаси тамом бўлди.

Командалар ўртасида Бухоро область курашчилари биринчи ўринни, Самарқанд области иккинчи, Тошкент области учинчи ўринни эгаллади.

А. КИМ.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — бугун ва ҳар куни **катта цирк томошалари.** Кеч соат 8 да бошланади.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 9 ярим ва 11 да **Мультипликацион фильм**, қолган сеансларда **Турли тақдир.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Турли тақдир.**

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Профессор Цзян оиласи.**

«ХИВА», «УДАРНИК» — **Турли тақдир.**

«ИСКРА» (Кафанов номли парк) — **Паром.**

Водопадний проезд, 8-уй, 4-квартирада турувчи **Илёс Рихситуллаевич Сайдуллаевнинг** Максим Горький кўчаси, 7-тупик, 23-уйда турувчи Зулайҳа Мирҳайдаровна Сайдуллаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 8-участка халқ судида кўрилади.

ЭСТРАДА ТЕАТРИНИНГ КИШКИ МАВСУМИ ОЧИЛДИ

5 октябрда

КОНЦЕРТ

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Муккаррама Турғунбоева, Ғулом Абдураҳмонов**, Ўзбекистон халқ ҳофизи **Маъмуржон Узоқов**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Камуна Исмоилова, Муҳамаджон Мирзаев**, артистлардан **Т. Рисметова, И. Тўраев, А. Тўйчиев, Н. Икоқов, А. Муллахолов**, Ўзбек давлат эстрадасининг янги ташкил этилган Корейс ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Касса кундуз соат 4 дан очилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими — 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 08434. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1536.